

Naročnina
za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 50

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENECE

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:
Enostolpna petineta vrsta
mali oglasi po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6'—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izzemši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; neirankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Slab zagovor Pribičevi- čevega ljudskošolskega načrta.

Nek samostojno-demokratski dnevnik je argumentom, s katerimi je nastopil poslanec Sušnik proti vladnemu načrtu ljudskošolskega zakona, posvetil dva članka. Dasi skoraj ni prav vredno, da bi na to prazno besedičenje odgovarjali, se hočemo vendar baviti z izvajanjem omenjenih člankov, ker je njih pisec nekako podzavestno podal nekaj priznavajočih izjav, ki so za nas dragocene.

Ko je povzdignil novi ljudskošolski načrt do neba in ga proglasil za najdoslednejše in najtemeljitejše pripravljeni zakon, kar jih pozna naša zakonodaja, trdi, da »gredo mnenja narazen samo v nebitvenih stvarih in še tu samo v tehničnih vprašanjih, kar so baje že priznale velike strokovne organizacije učiteljskega, ki imajo pravico do izpreminjevalnih predlogov«. In slednjič nam pokliče v spomin »da je vsak zakon v svojih sporednih točkah zaključek kompromisa na razne strani, ker si tudi izpreminjevalni predlogi, ki prihajajo od raznih strani, niso na jasnem, kako naj se prav v vseh točkah vzpostavi enotni, vse zadovoljujoči zakon.«

Odkrito rečeno, da so zadnje besede tako nekam čudne, skoraj bi rekli »pregloboko« zamisljene, da na podlagi njih nismo mogli razumeti iz njih izvirajoče proglasilne tega načrta za dobrega, prav dobrega, odličnega v bistvenih stvareh. Res ne vemo, čemu ta gorostasna gradacija, ko čuti vsak, ki zna količkaj čitati med vrsticami, da je pisec onih člankov prav resno dvomil pri besedi »dober« in še bolj pri naslednjih, seveda če je novi načrt zakona o ljudskih šolah — prečital in tudi samo površno prečital. In če bi bil zakon še tako dober in odličen, recimo prav tako dober, kakor si ga mislimo in želimo, vendar mora biti vsakemu, ki o šolski zakonodaji kaj razume, dana prostost, da pove svoje mnenje ne samo v nebitvenih in tehničnih stvareh, ampak zlasti v bistvenih, na katerih temelji cel zakon. In to so že povedale in bodo še povedale velike učiteljske organizacije, kakor izjavlja celo zadnji »Učiteljski Tovariš«, ki niso zadovoljne z novim načrtom in niso prepričane o njegovih virinah tako kot člankar samostojno-demokratskega dnevnika.

Najprej pa bodi povedano, da je marsikatera stvar ali namera logično najdoslednejše zamišljena in najtemeljitejše pripravljena, a iz tega še ne sledi, da bi morala biti radi tega dobra, prav dobra ali še celo odlična. Koliko je bilo zločinov na svetu, ki so bili logično najdoslednejše zamišljeni in najskrbnejše pripravljeni, ki so ogrožali posameznika in obstoj in bodočnost celih narodov, zlasti manjših narodov! Ali nas ne uči tega vsa preteklost in sedanjost? Da bi pa zakonski načrt pri vsi svoji temeljitosti in logični doslednosti bil tako vzvišena dobrina, da ne bi potrebovala nobene kritike, o tem je dala prav nasproten dokaz javna diskusija, kolikor jo je bilo doslej in pa nezadovoljstvo vseh krogov zlasti učiteljskih, ki so dali tudi že duška tej svoji nezadovoljnosti.

Če je hotel prosvetni minister v tem svojem načrtu ljudskošolskega zakona za celo državo ustvariti neko enotno platformo ljudskošolskemu pouku, potem naj bi bil napravil nek okvirni zakon, kakor so to storili v drugih državah in dal posameznim pokrajinam v oblastnih skupščinah možnost, da se na temelju takega zakona preustrojijo današnje ljudske šole. S tem bi bil zadostil 16. členu ustave, ki pravi, da sloni ves pouk na isti osnovi, prilagajaje se okolji, kateremu je namenjen. Tako je povsod na svetu, le pri nas ne, kjer je načelo državniške modrosti, da se mora o vsaki stvari odločati le v Belgradu. Po tem receptu bi bila izključena vsaka samoodločba, vsako udejstvovanje v smislu omenjenega določila ustave, vsaka zahteva po verskalnopravi vzgoji, kakor je zahteva konfesionalna šola, katero sme odklanjati po naznanju demokratskega člankarja večina učiteljev, ne pa zahtevati narod, ki izroča svoje najdražje v pouk in vzgojo državnim institucijam. Tu ne bi smela ne družina ne občina ne cerkev imeti sodočujoče besede, ampak le sedanja vlada, ki se opira na vladno večino v skupščini, ki je prešla po svojih volivnih opravičenih do od-

lojujoče moči. Tega argumenta res nismo pričakovali, ker se današnja vlada sama ne ponaša s tem, da bi bila pri zadnjih volitvah dobila zaupanje večine naroda za sebe.

Naravnost smešno pa je namigavanje, da naj uveljavi katoliška cerkev demokratično načelo sama na sebi. Ali se je zamislil pisec onih člankov v to vprašanje, predno je stavil to zahtevo? Naj gre študirat kanonično pravo ali pa naj vpraša vsaj g. univerzitetnega profesorja dr. Kušjeja, pa mu bo takoj jasno, koliko je avtonomije, pravic samoodločbe in široke svobode v cerkveni zakonodaji in ustroju cerkve. Lahko bi pa tudi iz zgodovine našega naroda in iz samoopazovanj vedel, da stoji naše katoliško duhovništvo v službi cerkve in naroda, kateremu služi z vso skrbjo in vnebo in z vso požrtvovalnostjo, tako da v tem oziru prednjači vsem stanovom. Mari je že pozabljeno, kaj je bila naša slovenska duhovščina našemu narodu v preteklih desetletjih, ko so se bili najljubejši narodni in gospodarski boji? Nikdar se ji ni bilo treba bati kontrole, ko je bilo in je vse njeno delovanje javno in vsak trenutek izpostavljeno

splošni kritiki »neodgovornih elementov«, kakor imenuje samostojnodemokratski list zastopnike ljudstva v šolskih zastopih, katerim niti na misel ne pride, da bi se vmešavali v uradna opravila učiteljev.

Eno pa hočemo imeti, da nam je dana prilika uveljavljati svoje zahteve, kako se naj vzgaja naša mladina. Mi zahtevamo, da se bo učila in vzgajala tako, da bo spoštovala naš jezik in naše versko prepričanje, ki sta nam sveta kot najdragocenejša dedščina naših očetov.

Takega pouka in vzgoje pa nam ne more dati učitelj, »ki bi bil lutka vsakokratne vlade«, ampak možje, celi možje, ki se čutijo sinove našega slovenskega naroda, ki morejo obrniti hrbet onim, ki so zavedli učiteljstvo v politični tabor, v katerem se zanika samostojnost slovenskega naroda, v tabor, v katerem se omalovažuje naš jezik, naše versko prepričanje in naša kultura. Naj si bodo danes ti možje v kateremkoli taboru, o njih smo prepričani, da se bodo našli v medsebojnem sporazumu, kar bo na korist slovenski šoli in slovenskemu učiteljstvu.

Pašić zavlačuje dalje »sporazum«.

LJUBA JOVANOVIĆ STOPA ZOPET V OSPREDJE.

Belgrad, 12. junija. (Izvir.) Pogajanja za laži-sporazum med Pašićem in Radićem so zastopala Pavle Radić je hotel večer govoriti o tej zadevi s Pašićem, pa ni mogel dobiti avdi- jence. Zato je večer vladalo v krogih Pavle Radićevih zaupnikov veliko nezadovoljstvo. Pašić noče pristati na to, da bi Radićevci že sedaj vstopili v vladno, medtem ko Pavle Radić vztraja na tem. Pašić hoče še prej izvesti ob- činske, okrajne in oblastne volitve, da bi videl, kako se bo pri tej priliki ponašala Ra- dićeva stranka. Šele potem bi bil eventualno pripravljen govoriti o vstopu radićevcev v vladno. Radićevci morajo po Pašićevem mnenju ostati nekaj časa državotvorna skupina, potem

še bi smeli na ministrske stolčke. Kakor so dame politične šanse, je izključeno, da bi prišlo samo do laži-sporazuma pred jesenjo. Za bodočnost se zategadelj ne da nič točnega prerokovati, ker je znano, da Pašić ne uživa več zaupanja pri merodajnih činiteljih. Nje- govo stališče je vedno težavnejše. V političnih krogih se zelo opaža, da Ljuba Jovanović v poslednjem času bolj energično stopa na plan v aktualno dnevno politiko. Posebno se je opazilo danes, da je Ljuba Jovanović edini od radikalov glasoval proti predlogu večine za odlaganje verifikacije in za predlog opozicije, da se mora verifikacija v najkrajšem času izvršiti.

Zavlačevanje verifikacije radićevih mandatov.

NA SEJI RADIKALNEGA KLUBA. — STALIŠČE KRONE. — PA- ŠIĆEVA IZSILJEVALNA TAKTIKA.

Belgrad, 12. jun. (Izv.) Verifikacija anke- tiranih radićevskih mandatov je odložena. Na- še dosedanje informacije o novi zavlačevalni Pašićevi taktiki so dogodki na današnji seji narodne skupščine potrdili. Že večeraj na seji radikalnega kluba je bilo sklenjeno, da se vrne poročilo verifikacijskemu odboru in šele ta odbor naj stavi plemenito svoje končne pre- dloge o usodi teh mandatov. Na tej seji radi- kalnega kluba je Pašić ponovno govoril proti delovanju anketnega odbora, češ da je pre- korajil svoj delokrog, in je vztrajal pri svoji prvotni odločitvi. Proti takemu nastopanju sta govorila Ljuba Jovanović, ki se je za- vzemal za najhitrejšo verifikacijo, in dr. Laza Marković, ki je s pravnega stališča branil delovanje odbora kot pravno. Vendar je Pašić- čeva stališča zmogala. S tem je bila izrečena nezaupnica članom anketnega odbora, ki pa seveda ne bodo izvajali nobenih posledic.

O tem stališču je bil obveščen drugi ustav- ni činitelj. Kralj se ni vrnil v Belgrad, marveč je iz Topole odpotoval v Skopje. Pred odho- dom sta ga večeraj v Topoli obiskala zunanji minister dr. Momčilo Ninčić in notranji mi- nister Maksimović. Slednji se je takoj- snoči vrnil v Belgrad. Takoj je obiskal Pašića ter ga obvestil o uspehih svoje misije — po- sredovalca za zavlačevanje verifikacije. Vse-

kakor je zanimivo, da so radikali po tem se- stanku raznesli vesti, da je njihov sklep glede vračanja poročila v verifikacijski odbor samo formalna zadeva po predpisih in dosednji praksi, in da se bo verifikacija izvršila v naj- krajšem času. V tem smislu je tudi sestavlje- na izjava, ki jo je v njihovem imenu na da- našnji skupščinski seji prebral poslanec Dra- gović.

Čeprav je morda to po avdienci pri kra- lju zatrjeval Boža Maksimović, vendar se ob- ljubam, da se bo verifikacija čimprej izvršila, po dosedanjih izkušnjah preveč ne veruje. Na- sprotno se misli, da je to nov način izsiljeva- nja napram hrvatskim poslancem, in da do- sedanja kapitulacija HSS in odnehanje Stje- pana Radića Nikoli Pašiću niso zadostna, tem- več da hoče Pašić od njega še nadaljnjih po- niževalnih korakov. Radi tega prevladuje v krogih hrvatskih poslancev večja borbenost, ki se je zelo opazila na današnji skupščinski seji. Treba je približati dejstvo, da so posebno kmetski poslanci na današnji skupščinski seji z največjim ogorčenjem protestirali proti iz- siljevalni Pašićevi taktiki. V zasebnih raz- govorih so dali ogorčenju izraza na drastič- nen način. Pavle Radić s svoje strani molči in se ne udeležuje kritike takega postopanja.

VPRAŠANJE OVEROVLENJA V SKUPŠČINI.

Belgrad, 12. junija. (Izv.) Današnja skup- šćinska seja se je pričela ob 10. uri. Takoj je bil dan odmor 10 minut, ki je trajal celo uro, tako da se je razprava o poročilu anketnega odbora pričela ob 11. uri. Pred prehodom na dnevni red je skupščinski predsednik Marko Trifković obvestil narodno skupščino, da je ministrski predsednik predložil narodni skup- šćini zakonski predlog o narodnem priznanju kralju Petru I. Osvoboditelju in da zanj za- hteva nujnost. Poslanci kličejo »Slavate Skup- šćina je soglasno sprejela nujnost tega zaka- na, nakar je predsednik obvestil skupščino, da je predsednik vlade predložil tudi zakonski predlog o narodnem priznanju zaslužnim lju- dem, za katerega tudi zahteva nujnost. Za

nujnost tega zakona je glasovala samo vladna večina. Da bi se za ta dva zakonska načrta izvolil potreben odbor, je bil odrejen odmor 10 minut. Za časa odmora so bili med poslan- ce razdeljene knjige bivšega demokratskega poslanca Jovana Magovčevića: »Pašić zida Pantheon«, v kateri se bica Pašićeva namera in prikazuje v pravi luči. Nato je skupščina prešla na dnevni red. Tajnik Kobasica je pre- čital poročilo anketnega odbora z dne 12. ma- jaja. Takoj nato je predsednik dal besedo po- slancu Dragoviću, ki je v imenu radikal- nega kluba prebral sledečo izjavo in stavil sledeči predlog:

»Gospodje narodni poslanci! Ker se pred narodno skupščino nahaja poročilo anketnega

odbora brez kakršnihkoli konkretnih predlo- gov, in je sploh za verifikacijo tudi sicer pri- stojen samo verifikacijski odbor, predlagam, da se poročilo anketnega odbora pošlje verif. odboru, da ga ta oceni in stavi narodni skup- šćini konkretne predloge v najkrajšem času ali najdalje v roku, ki ga določa člen 7. skup- šćinskega poslovnika.«

Po tej izjavi je nastal v skupščini velik nemir. Posebno je bilo opaziti nezadovoljstvo v klopih poslancev HSS. Besedo je dobil po- slanec dr. Polić, ki je takoj v začetku svo- jega stvarnega govora, katerega je zbornica poslušala z napetostjo, izjavil, da vztraja na svojem stališču, da se morajo vsi mandati ve- rificirati, ker poročilo odbora govori v njihov prid. Poročilo anketnega odbora se lahko re- sumira takole: Ni nobenega sledu, da so an- ketirani poslanci imeli kakršnekoli zveze s ko- munisti. Raditega predloga po dolgem izvajaju s pravnega stališča, v katerem je pobijal predloge vladne večine in dokazoval njihovo neutemeljenost ne samo s pravnega, temveč tudi s stališča ugleda parlamenta, da se vsi mandati poslancev HSS, ki so bili 27. marca postavljeni pod anketo, potrdijo.

Nato je govoril demokratski poslanec Gr- ga Angjelinović v korist predlogu dr. Polića. V slučaju, da bi večina odbila njegov predlog, predlaga dopolnilno k vladnemu predlogu, da se mora delo verifikacijskega odbora končati 16. t. m., da bo lahko skupščina razpravljala o poročilu verifikacijskega odbora 17. t. m.

Poslanec zemljoradniškega kluba Ko- kanović predlaga v imenu svojega kluba, da se verifikacija takoj izvrši.

Samostojni demokrat Srgjan Budisav- ljević brani vladno stališče izvajajoč, da je ta zadeva pravna, ne pa politična. Njegov ci- nizem je izzval v vseh vrstah poslancev šte- vilne medklince in smeh. Bil je zato, da se po- ročilo iz pravnih razlogov vrne verifikacijske- mu odboru. Za časa njegovega govora so se sestali radikalni ministri v svoji sobi, da za- vzamejo stališče k dodatnemu predlogu opo- zicije. Po kratkem posvetoivanju je v imenu ministrov minister Uzunović z znanimi frazami odbil vse predloge opozicije, češ, da itak obstajajo obveze, da se bo vse izvršilo v najkrajšem času.

Končno je govoril zajedničar dr. Trum- bić. V svojem govoru je zavzel najenergič- nejše stališče proti takemu zavlačevanju vlad- ne večine in zahteval, da se končno vendar postavi rok, v katerem bodo verificirani hr- vatski mandati. Izjavi, da je tako postopanje nedostojno visoke hiše in jasno dokazuje ten- denco, naperjeno proti Hrvatom, kojih zastop- nikom se ne dovoljuje, da bi prišli v skup šćino.

Po njegovem govoru je dal predsednik Marko Trifković Dragičev predlog na glasova- nje. Predlog je bil z večino glasov sprejet. Vsi drugi predlogi so bili odbiti.

Na koncu se je predsednik javil skup- šćini vest o smrti pokojnega Pavla Marinko- vića. Poslanci se po kratkem govoru predse- dnika vstali in spominu pokojnega zaklicali »Slava!«

Prilodnja seja se vrši jutri ob 10. Za dnevni red je predlagal predsednik sledeče: Razprava o poročilu odbora za prošnje in pri- tožbe in izvolitev odbora za proučevanje za- konskega predloga o priznanju vojvodi Putni- ku in Mišiću.

PONESREČENA PAŠIĆEVA NA- KANA.

Belgrad, 12. jun. (Izv.) Pred današnjo se- jo narodne skupščine je Pašić priporočil opo- ziciji, naj ona sama predlaga zbornici, da ve- rifikacijski odbor konča verifikacijo v naj- krajšem času, najdalje pa do 27. junija. To priporočilo je javil opoziciji Pavle Radić, ki je pa odklonila Pašićevo ponudbo, ker je Pašić s tem hotel dobiti odobritev opozicije za od- laganje in zavlačevanje verifikacije. Večeraj sta bila pri kralju v Topoli v avdienci dr. Nin- čić in Boža Maksimović. Maksimović je prišel poročat, zakaj smatra vlada za potrebno, da zavlačuje verifikacijo do jeseni. Dr. Nin- čić je poročal o zunanji politiki, Maksimović- eva avdienca je bila zelo kratka. Minister se je potrl in slabe volje vrnil takoj v Belgrad, dr. Ninčića pa je kralj pridržal kot gosta do svo- jega odhoda v Skopje. Po vrnitvi Maksimovi- ča je Pašić spremenil nakano, da bi se šele v jeseni verificirali mandati. Zato je danes

vlada stavila predlog, da se verifikacija izvrši v zakonitem roku. Zato je hotel Pašić imeti tudi od opozicije omenjeno odobrenje, da sme stvar zavleči vsaj do naslednjega zakonitega roka, to je do 27. junija.

PRIZNANJE ENERGIČNI POLITIKI DR. KOROŠČA.

Belgrad, 12. jun. (Izv.) Na današnji skupščinski seji je v svojem zmešanem govoru minister Uzunović med drugim omenjal tudi to, da se zelo čudi energičnemu nastopu opozicije, ker radikali vendar vse nudijo in dajejo jamstva, da se bo verifikacija kmalu izvršila; zato da mu je nemogoče razumeti odpor opozicije. Misli, da je za tako energično akcijo kriva politika SLS, oziroma da je ta oster nastop opozicije in čvrsti odpor proti zavlačevalni politiki Pašića izval dr. Korošev govor. S tem je Uzunović priznal, kar njegovi zavezniški neprestano zanikajo, in je priznal tudi veliko važnost dr. Koroševega nedeljskega govora v Ljubljani.

PAVLE RADIČ PREDSEDNIK ODBORA ZA SPOMENIK KRALJA PETRA.

Belgrad, 12. junija. (Izv.) Popoldne ob pol 6 se je vršila seja za konstituiranje odbora za spomenik kralju Petru. Za predsednika odbora je bil soglasno izvoljen Pavle Radič, za podpredsednika pa Ljuba Jovanović. Izvolitev je kajpada vzbudila nenavadno senzacijo. Vesti o tem so se raznesle po celnem parlamentu. Samostojni demokrati in nepomirljiva skupina radikalov je takoj začela intrigrirati, češ da je Radičeva izvolitev neumestna, ker je bil Pavle Radič še pred kratkim republikanec in ker še do danes ni njegov mandat verificiran. Upajo, da bo Pašić zahteval, da se Pavle Radičeva izvolitev za predsednika odbora in v odbor sploh razglaša za neveljavno in se izvrši nova volitev. Pomirljivi radikali pa odo bravajo izvolitev Pavle Radiča, češ da se Pavle Radiču, ki neprestano občuje s Pašičem o razvoju parlamentarnih dogodkov, ne more odrekat sposobnost in moralna kvalifikacija.

Razprava o ljudskošolskem zakonu.

Belgrad, 12. junija. (Izv.) Na današnji seji odseka za ljudskošolski zakon so razpravljali o prvem oddelku tega zakona. Posl. Sušnik je kritiziral stilizacijo prvega člena, ki zahteva vzgojo mladine v duhu državnega in narodnega edinstva ter verske strpljivosti. Opozarjal je na nedoslednost, ki je izražena v tem cilju, ker zahteva na isti man državno in narodno edinstvo, na drugi strani pa kaže glede vere skrajno popustljivost in strpnost. Opozarjal je, da to ne more biti noben vzgojni cilj. Vprašal je prosvetnega ministra, kako si predstavlja državno in kako narodno edinstvo, ker smo država Srbov, Hrvatov in Slovencev in imamo poleg drugih razlik različne jezike. Kar se tiče državnega edinstva, je Pribičević odgovoril, da se mora to edinstvo ponavljati, kakor ena in ista pesem, vedno in vedno: Država je ena in nedeljiva, kakor se to godi na Francoskem. Kar se pa tiče narodnega edinstva pa je odgovoril, da imamo po njegovem mnenju samo en jezik, da pa sme učitelj med Slovenci učiti otroke, da so Slovenci! Dalje je Sušnik podvrgel kritiki državni šolski monopol, ki, četudi ne tako strogo, kakor je bil vpeljan na Francoskem, vendar skoro onemogoča zasebno inicijativo ali zasebne šole, ker stavlja skrajno težke pogoje, kakor za primer glede otvarjanja šol, polaganja izpitov itd. Zakon ne omenja zadevne inicijative

niti pri nenormalni ali nerazviti deci, dastavno se tu zasebna inicijativa ne more pogrešati in jo je država dolžna podpirati. Monopol je v šolstvu nemogoč in škodljiv, ker duši vsak napredek. Glede ljudskih šol predlaga, da naj bodo državne ali zasebne. Kar se tiče veroučiteljev, je posl. Sušnik zahteval, da jih postavlja samo in edino cerkvena oblast, plača pa jih država. Po govorih ostalih govornikov opozicije so bili vsi členi prvega oddelka sprejeti z malimi spremembami. — Pri razpravi o drugem oddelku je posl. Sušnik dokazal, da je enotno šolstvo nemogoče. Enotno je pač mogoče organizirati šole. Enotna vzgoja pa je v naši državi popolnoma izključena, ker so pri nas tolike razlike v kulturnem, verskem in socialnem oziru. Ves drugi oddelek je bil vsled ostre kritike pridržan in izročeno posebnemu odboru, ki ga naj skuša popraviti in na novo prestilizirati. — Prihodnja seja bo jutri.

Zakon o sodnikih.

Belgrad, 12. jun. (Izv.) Odsek za zakon o sodnikih je na današnji seji sprejel določbo, da imajo pravico do polaganja sodnijskega izpita tudi oni pravniki, ki so dve leti služili pri upravnih sodiščih ali pri državnem svetu. Vprašanje, kako in pod kakimi pogoji bodo sodniki upravnega sodišča lahko izbrani za sodnike višjih rednih sodišč, je še odprto. V razpravi sta bila sprejeta predloga posl. dr. Hodžarja glede dosedanjih višjih sodnih svetnikov in glede osebja s sodniškim izpitom v ministru pravosodja. Odsek si je pridržal končno rešitev do tedaj, da bo rešeno vprašanje sodniških plač. Ponovno je bil v debati dr. Hodžarjev predlog, da se mariborsko okr. sodišče razbremeni in na njegovem področju ustanovi novo okrožno sodišče, kateremu bi pripadala okrajna sodišča Ormož, Ljutomer, Gor. Radgona, Murska Sobota, Dolenja Lendava. V teh okrajih je nad 150.000 prebivalcev. Mariborsko sodišče je namreč dokazano največje v vsej državi in je z delom preobloženo. Predlog je bil sprejet. Kot sedež novega okrožnega sodišča so določili Ormož kot prometno središče, s katerim imajo kraji novega okrožnega sodišča ugodne zveze. Razen tega so okraji pripravljeni žrtvovati potrebno za zgradbo. Na današnji seji so se podrobno določila področja vseh okrožnih in apelacijskih sodišč. Apelacijsko sodišče ostane za Slovenijo v Ljubljani po vladnem načrtu. Dr. Hodžar je stavil predlog, da se v Sloveniji ustanovi še eno apelacijsko sodišče in sicer v Mariboru, to pa radi tega, ker je Slovenija že itak upravno razdeljena na dve oblasti in ker bi imele stranke od skrajne meje Slovenije predale v Ljubljano. Predlog ni bil sprejet z motivacijo, da bi bile težkoče prevelike in ker bo v vsej državi samo deset apelacijskih sodišč. — Prihodnja seja bo jutri.

KRALJEVI PAR V SKOPLJU.

Skopje, 12. junija. (Izv.) Ob 11 sta prišla sem kralj in kraljica. Kraljevski par bo ostal v Skoplju 8 do 10 dni, morda tudi več.

MINISTROVA SKRB ZA INVALIDE.

Belgrad, 12. junija. (Izv.) Danes popoldne ob 5 bi se imela vršiti seja odbora za invalidski zakon. Opozicija je prišla polnoštevno, prišel je tudi del vladnih članov s predsednikom dr. Vujičem, ki je zastoj čakal na ministrov prihod. Ker ministra ni bilo, je predsednik naznanil, da se vrši prihodnja seja v ponedeljek, nakar so se vladni člani razšli, ne da bi se bilo delo za invalidski zakon nadaljevalo.

POSTOPANJE PROTI RADIČU.

Zagreb, 12. jun. (Izv.) Po informacijah vašega dopisnika je preiskovalni sodnik iz-

ročil spise, ki se tičejo Stjepana Radiča, državnemu pravniku. Državni pravnik mora v roku 8 dni ali sestaviti obtožnico ali zahtevati nadaljno preiskavo ali pa ustaviti postopanje. Če bo šlo vse v redu, je pričakovati, da bo glavna razprava proti Stjepanu Radiču razpisana v poldrugem mesecu. — Danes je prejel Stjepan Radič brzojavko od Pavla Radiča in Nikole Preke iz Belgrada, v kateri mu čestitata k 54. rojstnemu dnevu.

Strašno neurje na Solnograškem.

Solnograd, 12. jun. (Izv.) »Salzburger Chronik« poroča o strašnem neurju v Lungau v noči na praznik sv. R. T. V dolini Lessach se je utrgal oblak. Voda je odnesla vse mostove. Ogromne lavine prsti in kamenja so zaprle dolino na treh mestih, tako da so nastala tri velika jezera. Škodo cenijo na milijarde.

Načrt novega šolskega zakona v upravno-pravnem oziru.

»Nacionalno edinstvo« in učni jezik.

Člen 1. govori tudi o »nacionalnem edinstvu«, čl. 34. pa pravi, da je obvezen predmet »srbsko-hrvatski-slovenski jezik. Kakšno je to edinstvo in ta jezik, do danes še nihče ne ve, kajti do danes imamo dejansko tri državne narode in vsaj v Sloveniji uče dva jezika: slovensčino in srbohrvaščino. V pravnem oziru je v tem primeru konflikt s stariši, učitelji in šolsko oblastjo neizbežen, kajti samo ljudje okoli Zapršiča in Karlovca bi po svojem jeziku vsaj nekoliko predstavljali mešanico, ki bi se nekoliko krila z gornjim pojmom.

Kdo bo po novem zakonu vzdrževal šolo?

Politična občina in sicer bo morala dati: 1. Potrebno zemljišče za šolo, šolsko dvorišče in v njem vodnjak in igrališče, na deželi tudi zemljišče za šolski vrt.

2. Predpisano šolsko poslopje s potrebnimi sobami in stanovanji za učitelje. Vsak učitelj ima pravico do dobrega stanovanja od 2 do 3 sob in do vseh pritliklin izvemši onih sorodnikov, moža in žene, ki lahko skupaj stanujejo. Ako ni stanovanj, ki pa jih mora vsaka občina napraviti tekom petih let po zakoniti načrta, mora občina plačevati stanarino, ki jo določi oblastna prosvetna oblast.

3. Kurivo za šolske sobe in po 20 m³ drv vsakemu učitelju, ki ima pravico do stanovanja.

4. Stroški za šolski vrt, od katerega bo dohodek pobiralo učiteljevo.

5. Druge stvarne šolske potrebščine, med temi se bo moralo kupiti vse, kar bo gospod minister priporočil.

6. Opravilno doklado šolskemu upravitelju.

7. Stroške za internat za sirote odnosno za one otroke, ki imajo daleč do šole.

8. Šolske knjige in potrebščine otrokom.

9. Podpore za vsako podjetje, ki imajo namen ljudske izobrazbe.

10. Obleko, obutev, zdravila in hrano siromašnim učencem.

11. Potnine učiteljem za udeležbo pri vsaki učiteljski konferenci.

12. Šolski sluga.

13. Nagrade blaginiku in poslovodji krajevnega šolskega odbora.

Kako stvar izgleda praktično, naj posvedoči tale nepretrpan proračun za šolo nekega od Ljubljane 20 km oddaljenega trga z 8 razrednico in 4 paralelkami, ki še nima učiteljskih stanovanj, razen voditeljevega in mora

tekem 5 let sezidati zgradbo vsaj za 11 stanovanj, ki bo stala najmanj milijon dinarjev. Recimo, da pokrije stroške tekom 10 let. Tako, da prvih pet let letno kvoto nalaga, za polovico pa najame posojilo. Proračun prvih 5 let:

1. Letni prispevek za zgradbo stanovanj	100.000 Din
2. Stanarina za 11 učiteljev à Din 2.000	22.000 "
3. Kurivo za 12 šolskih sob, pisarno in posetovalnico po 10 m ³ à 150 Din	21.000 "
4. Kurivo za učiteljevo 12 × 20 × 150	36.000 "
5. Šolski vrt	2.500 "
6. Stvarne šol. potrebščine, ti skovine, razsvetljava, knjižnica i. t. d.	10.000 "
7. Opravilna doklada šolskega vodje, ki ima recimo 7.320 dinarjev osnovne in 6.600 Din položajne plače, 15 % ca	2.000 "
8. Knjige in potrebščine učencev; omenjena šola ne bo mogla imeti več nego 600 učencev, če računamo samo 100 Din na učenca in 100 bogatih učencev, ki bodo sami plačali	50.000 "
9. Obleka, hrana in zavetišče za 30 sirot letno à 5.000 Din	15.000 "
10. Podpore n. pr. onim izobraževalnim društvom, ki jih g. minister prizna, da izobrazujejo narod) ali druga izobraževalna podjetja, tečajji za analfabeite itd.	5.000 "
11. Potnina za okrajne učiteljske konference	200 "
12. Vzdrževanje šolske stavbe	5.000 "
13. Šolski sluga	12.000 "
14. Zavarovalnina	1.000 "
mali izdatki, nagrade blaginiku in tajniku	3.000 "

Skupaj 284.700 Din ali okroglo, ker je proračun zelo nizek, 300 tisoč dinarjev prvih pet let, drugih pet let odpade stanarina. Po 10 letih bo torej proračun letno nad 175.000 dinarjev. In razen obljube o državnih in oblastnih podporah načrt ne gre politični občini na roko, celo na eventualno razlstittev za šolske namene potrebnih zemljišč je čisto pozabil. Tak način vzdrževanja šol mora vsakdo, ki ima nekoliko vpogleda v šolsko upravo, najodločnejše odklanjati. Če zraven pomislimo, da načrt oprošča mesta od gradbe učiteljskih stanovanj, če pomislimo, da bo treba šolo graditi z vsemi pritliklinami, stanovanji itd. v vsakem kraju, kjer je nad 30 šoloobveznih otrok, če vidimo, da nosi vse stroške politična občina — kajti v načrtu obljubljene državne in oblastne podpore ne bodo mogle biti takšne, da bi res kaj izdale in se bodo delile v krajih, kjer do sedaj sploh šol ni ali v agitacijske svrhe, — če pomislimo, da bo politična občina krila te stroške, četudi bodo višji stroški nastali le po podjetju, tovarni itd. ker bodo nenadoma prišle delavske in uradniške družine, nam je vsa nesocialna tendenca zakona takoj jasna. Naša zahteva mora biti, da gradi šolska poslopja vsaj okraj in ne politična občina, in da podjetja, tovarne itd. prispevajo oni presežek, s katerim obremenjujejo šolski proračun preko normalnih razmer. Da se pa da okraju časa vsaj 10 let z nalogo, da mora začeti najnujnejše gradbe ter da plačujejo učitelji, ki imajo uradno stanovanje svojo stanarino v okrajni gradbeni fond, ne pa državi nazaj!

(Dalje prih.)

Dr. Jehart:

Z avtomobilom skozi arabsko puščavo.

(Konec.)

In odslej sem jo gledal, mamečo in goljufivo fato morgano — kako se neki temu po slovensko pravi? — vsake pol ure, in vsakikrat na drugem mestu in vedno nove slike. Vsakikrat pa je bilo sinjemodro jezero glavna reč v sliki. In koder sem hodil po Mezopotamiji, povsod me je spremljal ta zanimivi, za puščavo značilni pojav. Vedno sem se veselil goljufivih slik, le eno me je jezilo, fotografirati se niso dale! Enkrat sem poskusil, pa plošča je po razvijanju kazala le — golo puščavo. Hm, tudi značilno.

Ob desetih pa sem zares zagledal Eufrat! Kar nenadoma, ko smo privozili krog peščenega griča. Vsi smo vzkliknili, najbolj glasno jaz. Stari oče Frati! Rajska reka —. Ne vem, če sem se Nila tako razveselil, ko sem ga pred štirimi meseci prvič zagledal. Rad bi bil fotografiral, ta prvi pogled na Eufrat, pa si nisem upal ustaviti avtomobila. Toda sreča uni je prišla na pomoč.

Pok! je naredilo in avto je obstal. Luknja v zračni cevi! Dvajset minut! Kakor nalašč! Skočil sem iz voza in hitel ven! k reki, komaj petdeset korakov je bilo.

Otipal sem vodo, jo poskusil, si umil roke, si omočil obraz in fotografiral begove na dolgo in široko. Star beduin s svojo ovčjo čredo je prišel ob reki navzgor, neprenehoma je polagal roko na čelo in na srec, obstal ter se mi klanjal. Šel sem bliže na osem metrov ter ga fotografiral s čredo vred. Ko pa sem se obrnil

da bi šel, se je mož zadril za meno: »Bakšiš, ja harvadžak!

Odslej smo se vozili trdo ob reki navzdol. Pokrajina se je polagoma izpremenila. Kanali so lezli na vse strani iz reke, polja so se začela, tu pa tam palme, zelenje se je prikazalo, srečavali smo spet ljudi, prstene kočje so stale ob bregu — potovanja po puščavi je bilo konec.

Opoldne smo prišli v Ramadi, v najskrajnejšo angleško postojanko. Pregledali so nam potne liste. Nekoliko me je le vznemirjalo. Saj so me doma različni ljudje toliko strašili, da je le težko priti v Irág. Pa nič se ni zgodilo. Moj vizum angleškega konzula v Zagrebu je popolnoma zadostoval! Lepa hvala gospodu za njegovo prijaznost in za dobri vizum!

Iz Ramadija do Feludže smo se vozili dve uri. Pokrajina je postajala bolj in bolj zanimiva. Pa to je že »Irág« in njega bom popisal pod drugim poglavjem.

Na pontonskem mostu smo se prepeljali v Feludži čez široki Eufrat, onstran pa smo doživeli kar dve luknji v zračnih cevah, eno pri tovornem, eno pri osebnem avtomobilu. Spet sem hvalil svojo srečo, ki mi je pošiljala nesreče pri avtomobilih, da sem utegnil fotografirati —.

Iz Feludže v Bagdad je 65 km, tu je Mezopotamija najožja. Za to pot potrebuje karavana dva dni, mi smo jo prevozili — natančno v 45 minutah! Seve je kazal števec 90 km brzine in pokrajina je ravna in gladka ko miza. Spet se je pojavila na obzorju temna črta, bagdaski palmovi gozdovi, in tamle više gori sta se bleščali dve zlati kupoli in šop minaretov, — Kaziméu! Kakor iz topa ustreljeni smo šinili čez neki kanal, mimo sivkastih poslo-

pij, mimo vozov in ljudi in avtomobilov — in v hipu smo zavozili v sredo najživahnejšega »korso« v zelen palmov drevored.

Nepopisno pestra slika! Moški v dolgih kaftanih, snežnobelih, rumenih, pisanih, s turbani in tarbuši na glavi, ženske odete od glave do nog v pestre svilene halje zelene, rumene, bele, modre, črne in vseh drugih mogočih barv, nepregledna vrsta kočij in avtomobilov, šum, drdranje, smeh, govorčenje — zdelo se je, da se je ves Bagdad zbral v slovesen sprejem zapadnih gostov!

Pa bila je le sobota in vsako soboto je v Bagdadu v palmovem drevoredu slovesen »korso«, mohamedani, kristjani in židje, vsi se ga udeležijo, mlado in staro moško in žensko.

Počasi je lezel avto po sredi gneče, palme so odstopile, ospredje se je razširilo, zavozili smo na pontonski most. Široki, mogočni Tigris, mnogo večji ko Eufrat! In onstran — trdo ob vodi, mestoma v sami reki bele enonastropne palače, zračne verande, vitko stebričje, koničasti arabski obloki, visoke palme z zvezdnatimi vrhovi, in nad vsem tem bajnim orientalskim svetom temnomodro, skoraj zelenkasto večerno nebo — slika iz tisoč in ene noči!

Moja vroča želja se mi je izpolnila, dosegel sem Bagdad, zadnjo postajo svojih popotnih načrtov, mesto Harún ar-Rašida in Zobeide, torišče klasičnega arabskega pesništva, izhodišče za obisk Babilonije in Asirije, — cilj svojega potovanja.

Sopotniki so vzklikali ah in oh, jaz pa sem tiho zahvalil dobrotljivega Boga, da me je srečno pripeljal v petmesečnem, dolgem potovanju iz Kaire v Bagdad —.

Ko smo se poslavljali, nam je šofer še

povedal, da moramo kazalce na svojih časomerih pomakniti za uro naprej. Bagdaski čas je za uro naprej pred palestinskim in za tri ure naprej pred srednjeevropskim. Potoval sem na vzhod solncu nasproti in — izgubil eno uro življenja! Zatorej je solnce vzhajalo ob polstirih!

Na srečo je imel moj prvi dan po povratku v Damask 25 ur mesto 24.

Dobra dva tedna sem se mudil v Irágu. Pomanjkanje denarja, prof. Perry in huda vročina so me prisilili, da sem se že 3. majnika vkrcal na novodobno »ladjo puščave« ter se vrnil v Damask.

Poiskal sem si prostor na avtomobilu neke arabske prevozne družbe, plačal po prijazen posredovanju nekega gospoda, s katerim sem se seznanil v Bagdadu, le pet funtov ter se vozil po najkrajši poti čez puščavo naravnost v Damask.

Pot Damask-Palmira-Bagdad meri 1200 kilometrov, potreboval sem zanj s počitkom vred 30 ur. Pot Bagdad-Damask naravnost na zapad meri 850 km, vozil sem se 26 ur. Meseca aprila je vozilo v obeh smereh nad 600 osebnih avtomobilov. Mejna kontrola na obeh ozemljih (Sirija je francoska, Irág angleški) je kolikor mogoče olajšana, le vizum obeh držav je potreben. Dobi se pri francoskih in angleških konzulatih. Denarja pa je treba precej, ker je Mezopotamija silno draga dežela. Jaz sem porabil v treh tednih 85 funtov —.

Ce še povem, da lahko prideš iz Kaire v Bagdad v treh dneh, mesto kakor jaz v petih mesecih, sem mislim vse povedal, kar je vestnemu in poštenemu poročevalcu povedati treba.

Dnevne novice.

Kongres za proučevanje vzhodnega bogoslužja.

Priprave za ta kongres, ki se bo vršil v Ljubljani dne 12. do 16. julija, so v glavnem že končane. Priglasilo se je nepričakovano veliko število udeležencev. Inozemcev se je priglasilo 48, iz naše države pa nad sto, a se še vedno novi priključajo. Izmed inozemcev je največ Čehov, Francozov in Poljakov. Prišli bodo odlični znanstveniki, a tudi mnogi cerkveni dostojanstveniki; doslej je priglasenih sedem škofov, trije iz inozemstva, štirje pa iz Jugoslavije. — Udeleženci bodo imeli polovično vožnjo na železnicah in na parobrodih. Odbor bo preskrbel stanovanje in hrano za nizko ceno. Vsak udeleženec naj natančno naznani, koliko dni se bo udeleževal kongresa in za koliko dni naj mu preskrbimo stanovanje in hrano. Priglasje sprejemamo samo še prihodnji teden. Legitimacije bomo razposlali ob koncu tega meseca. — Vsi dopisi naj se pošiljajo na naslov: Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, Ljubljana, Rečna ulica 11.

Nuncij Pelegrinetti odpotoval v Rim. Pa-pežev nuncij Pelegrinetti je odpotoval iz Belgrada na dvomesečni dopust v Rim.

»Ilustrovani Slovenec« prinese v jutranji številki drugi del naše zadružne organizacije. Posebno pozornost bo na vzbudila ne samo v Sloveniji, temveč gotovo v vsaj državni prva stran, ki prinese faksimile izvirnega koncepta majske deklaracije z obširnimi Erjavčevim člankom o njenem postanku, ki je ostal naši javnosti doslej še popolnoma neznan.

Zdravje g. poslanca škulja. Na večstranska vprašanja sporočamo, da se je posl. Škulj prepeljal iz Turjaka, kjer je ležal v grajščini po nezdolgi, sedaj v Dolenjo vas, kjer nadaljuje zdravljenje, ki napreduje. Težje posledice so za sedaj izključene. Upati je, da gosp. poslanec kmalu nastopi zopet svoje delo.

Kaj je s 300 milijoni Din? Z onimi namreč, ki so bili že davno postavljeni v državni proračun za izplačilo diferenc uradnikom k plačam po novem zakonu, pa tudi že davno porabljeni v druge namene. Baje za nakup tobaka, kakor se je izjavil tedanji finančni minister, ki ga tudi sedanjí dobro pozna. Ali niste — gospod minister! — sami izjavili, da priznate da dolg države njenim bednim uslužbencem? Zato vas, g. minister, nič manj lepo kakor resno in energično vprašamo: Kdaj nameravate sploh začeti razmišljati o tem, da je prokleta dolžnost države, ta dolg končno tudi izplačati in da imamo mi, njeni uslužbenci pravico svoje prejemke z obrestmi vred tudi iztožiti sodnijskim potom? Vnebovpijoč greh je, delavcem zaslužek odtrgovati ali ga zadrževati. Če nimate denarja, pa nam dajte tobak, ki ste ga nakupili za naš denar, da ga bomo vsaj mogli zamenjati za sol in kromkir. — Državni uslužbenci.

Brezobrestna posojila naseljencev. Ministrstvo za agrarno reformo je odredilo, da morajo začeti naseljenci vračati brezobrestna posojila, ki so jih bili prejeli. Kdor je prejel posojilo l. 1919. in 1920., mora vrniti do 31. avgusta t. l. eno tretjino, kdor l. 1921. in 1922., vrne četrtino, a kdor l. 1923., eno šestino. Naseljenci, ki so prejeli posojilo kasneje, vračajo v rokih, ki jih določa zakon o brezobrestnih posojilih.

Železniške ure. Prometno ministrstvo je izdalo odlok, glasom katerega se po vseh železniških ravateljstvih nastavijo stalni urarji, ki bodo imeli nalogo, da redno obiskujejo vse postaje svoje področja in točno urejajo železniške ure. Urarski nameščenci bodo odgovorni za točnost železniških ur.

Obupni klie železniških kronskih vpokojencev, prevzivalistov, invalidov in vdov. Gori imenovani vpokojeni in invalidi se nahajajo v nevzdržljivem položaju. Kaj se bo z njimi zgodilo sedaj, ko ne bodo zmogli toliko, da plačajo zvišane stanarine? Tako se godi tistim vpokojencem, ki so svojo pokojnino sami plačevali v zlati valuti in dali vse svoje moči v najtežji službi za narod. Ali ni to žalostna usoda kronskih vpokojencev, invalidov in vdov? V tem usodopolnem trenotku še enkrat javno kličemo merodajnim faktorjem: Izenačite in uredite pokojnine in nezdolne rente gori imenovanim, ter izplačajte ves zaostali znesek! Ako bi se mogoče vlada izgovarjala, da nima kritja za prizadete, evo ga: Zlati milijonski fond, kateri znaša 60 milijonov za vpokojence, dalje 15—16 milijonski zlati fond, kateri leži pri Središnjem uradu v Zagrebu za železniške invalide. Ta kapital je bil poslan iz Dunaja v Jugoslavijo za imenovanje. Nadalje so mnoge realitete iz naših fondov v Jugoslaviji. Na ta način ima vlada dovolj sredstev na razpolago, da reši izstradane vpokojence, preostane še svota za uboge miloščinarje, kateri so služili pri železnici 40—50 let in sedaj morajo v največji bedi živeti. — Prizadeti.

Uradniške železniške legitimacije. Prometno ministrstvo je odredilo, da naj pristojne državne oblasti rok za izdajanje uradniških železniških legitimacij podaljšajo do 1. avgusta t. l.

Smrt vzorne slovenske žene v Ameriki. V Springfieldu, Ill., je umrla minoli mesec najstarejša župljanka tamkajšnje slovenske fars: 90 letna ga. Jera Langus. Pokojnica je bila zgledna katoliška slovenska žena, ki je užila

vala splošno spoštovanje med rojaki in tujci. Rajna Jera Langus je bila rojena v Boh. Bistrici na Gorenjskem. Njen mož se je smrtno ponesrečil v trboveljskem rudniku. Kot vdova s peterimi otroci je odšla na Westfalsko, a se je l. 1902. izselila v Ameriko. Tu se je najprej nastanila v Coloradu, od l. 1910. pa je živeela v Springfieldu. Tukaj si je kupila hišo z vrtom, ki ga je pridno obdelovala, njen sin John je pa delal v rudniku. Živeela sta v najlepši sporazumnosti, molila in delala, da sta bila vsem za zgled. Bog je blagoslovil njun trud in imela sta vsega v izobilju. Zadnji jesen je Langusova mati obolela in ni več vstala. Tekom bolezni je bila pogosto previdena s svetimi zakramenti in tako tudi na dan smrti.

Smrtna kosa med ameriškim rojaki. Koncem maja t. l. je v Ridgewoodu, Brooklynu, N. Y., nenadne smrti umrl ugledni tamkajšnji rojak trgovec Fran Murnik, star 50 let. Zadel ga je kan. Pokojnik, ki je živel nad 20 let v Ameriki in bil delaven član v tamkajšnjih neših društvi, je zapustil vdovo in štiri otroke. Doma je bil od Sv. Trojice pri Vel. Laščah. — V Pueblo, Colo., sta umrla ga. Cimerman iz črnolajške fars — zapustila je soproga in sina — in L. Mavsar, ki je zapustil ženo in več nepreskrbljenih otrok.

Predavanje v Kamniku. V nedeljo dne 14. junija popoldne ob pol 5 je v Kamniškem domu veleznarimivo predavanje. Predaval bo vseučiliški profesor dr. Fran Grivec: O priganjanju krščanstva v Rusiji. Na to predavanje opozarjamo tem potom tudi tukajšnje kolonije ruskih emigrantov in jo vabimo, da se predavanje udeležijo. Predavanje bo pojasnjevalo več sklopih tih slik. S predavanjem bo združenih tudi par glasbenih točk.

Odlikovanje rektorja zavoda sv. Jeronima v Rimu. Iz Rima nam pišejo 7. junija: Danes smo imeli tukaj v zavodu sv. Jeronima lično svečanost: odlikovanje gosp. rektorja zavoda z redom Sv. Save druge stopnje. Prisotni so bili: odlikovani rektor mons. Ivan Biasiotti, oba naša poslanika v Rimu dr. Antonijevič in dr. Smodlaka, sekretar poslanstva pri sv. stolici dr. Moscatello, člani upravnega odbora gg. Kasandrić, O. Harapin, O. Zgombić, vice-rektor Butković, g. brat odlikovanega, vseuč. prof. Arnaldo Biasiotti, urednik lista »Osservatore Romano« in duhovniki-alumni. Gosp. Smodlaka je z lepim govorom slavil zasluge mons. Biasiottia, kateri je toliko storil za naš zavod, da bi se to morda nobenemu našemu človeku ne posrečilo. Častil mu je na odlikovanju in želel, da bi še dolgo posvečal svoje sile za našo stvar. Odlikovani mons. Biasiotti je odgovoril, da je rad storil svojo dolžnost, četudi ne vedno brez vsake pomanjkljivosti, in da rad tudi vnaprej posveti vse svoje sile našemu zavodu, preko katerega se i on počuti kot član našega naroda, kateremu želi vsaki napredek. Končal je s klicom: Živel kralj, živea kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev! Odlikovanje gosp. rektorja Biasiottia pomeni počaščenje našega nacionalnega zavoda.

Pogoji za sprejem v prvi letnik drž. strokovnih šol (trg. akademija, dvorazredna trg. šola, tehniška srednja šola). Počenši s šolskim letom 1925-26 se sprejemajo v prvi letnik trgovske akademije v Ljubljani, v prvi letnik dvorazredne trgovske šole v Ljubljani in v prvi letnik tehniške srednje šole v Ljubljani le absolventi 4. razreda srednje ali meščanske šole, ako so z uspehom položili nižji tečajni oziroma končni izpit.

Načrt zakona o osnovnih šolah, ki smo ga priobčili v zadnji številki kot prilogo, ima jako važne zadeve za naše šolstvo. Zato priporočamo občinstvu, da ta načrt hrani in ga prouči, ker se bo o tem še mnogo razpravljalo.

Razglas o neizročljivih poštinih pošiljkah za mesec april t. l. je izšel te dni in je bil razposlan vsem poštam v Sloveniji, kjer je v prostoru za stranke pritrjen občinstvu na vpogled.

Ukraden dijamant. Neznani tat je vlomil pred par dnevi v fotografski atelej fotografa Avg. Blaznika v Škofji Loki in mu je odnesel poleg foto-aparata tudi dijamant za rezanje šip in pa še več fotografskih plošč in drugih potrebščin ter ima mož okrog 6000 dinarjev škode.

Z rabo »Neosana« kreme se trpežnost obutve znatno poveča. 1029.

Zato, ker je izvrstna, zdrava in poceni Bonatti-jevo čokolado vsakdo ceni.

Iz Ljubljane.

ODLIČEN UČENJAK-KEMIK NA NAŠEM VSEUČILIŠČU.

O obisku slovečega kemika dr. Wo. Paulija smo prejeli še naslednje poročilo:

V sredo, četrtek in petek se je mudil v Ljubljani odlični prijatelj našega kemičnega instituta na univerzi, sloviti koloid-kemik, dolgoletni profesor dunajske univerze, gospod dr. Wo. Pauli, prvak-znanstvenik na polju koloidne kemije. Nedavno se je vrnil iz Švedske in norveške, kamor je bil pozvan od tamšnjih znanstvenih akademij, da predava o svojih epohalnih delih o anorganskih koloidih. Poleg velikih slavnosti, katere so mu bile ob tej priliki prirejene, dokazuje o slovesu, ka-

terege uživa naš gost v znanstvenem svetu, tudi dejstvo, da je predlagan za Nobelovo nagrado, za najvišje odlikovanje, katerega more doseči znanstvenik v mednarodni javnosti. Pravkar ga je pozvala Argentinija, da pride tudi tja predavati o svojih novih preiskavah. Profesor Pauli je predaval v sredo v kemičnem institutu o temi »Splošni gradbeni načrt anorganskih koloidov« (»Allgemeiner Bauplan der anorganischen Kolloide«) in si je nato temeljito ogledal posamezne laboratorije in naprave kemičnega instituta ljubljanske univerze.

Gotovo bo našo javnost zanimalo, kake vtise je prejel Pauli v Ljubljani in posebno v kemičnem institutu samem. Njegove besede so v bistvu sledeče: »Lično in prijazno mesto Ljubljana je napravilo s prekrasno okolico name najboljši vtis, enako pa sta me očarali prijaznost in gostoljubnost njenih prebivalcev. V kemičnem institutu, ki sem mu v prvi vrsti namenil obisk, je lepo naučno in znanstveno življenje vključeno, da so razpoložljivi prostori vsestransko premajhni in da trpi večina laboratorijev radi tega, ker so nastanjeni pod cestnim nivojem v kleti realnega poslojja. V tem pogledu bi bilo brezdvomno treba poskrbeti za razširjenje kemičnega instituta v kaki novi zgradbi. Globoko me je ganilo, navdušenje, s katerim dela dijaštvo v laboratorijih in se ne plaši pred težkočami novih in težkih problemov, katere nam stavlja hiter razvoj kemijske znanosti, in z velikim veseljem sem pozdravil svojega bivšega učenca in sodelavca v institutu (prof. dr. M. Samca, op. ured.), ki je institut ustvaril in ga kljub velikim materijelnim težkočam popolnoma moderno uredil. Videl sem ga kljub težki obremenitvi z naučnim in organizatoričnim delom nadaljevati daleko znana znanstvena dela o oglikohidratih, posebej o skrobu in celulozi. Veliko njegovo delo o koloidni kemiji skroba, v katerem bo dal tudi pregled svojih lastnih preiskav, je domala končano.

Ne morem pa prezeti težkih ovir, s katerimi se morajo boriti gospodje kemičnega instituta. V prvi vrsti opozarjam na nerazumljivo malo plačo asistentov, ki kratkoma onemogoča pridobitev skupine pomočnikov, ki bi imela toliko znanstveno in naučno izkušnjo, da bi res uspešno podpirala predstojnika instituta in vodje laboratorijev. V celem velikem institutu sem našel le dva starejša asistenta, ki pošteno delata na idealnem polju vzgoje kemijskega naraščaja. Povdarjam, da prejemajo asistenci, ki pod težkimi pogoji opravljajo svoje trudopolno delo in delo polno odgovornosti od jutraj do večera, plačo, ki ne dosega plače snazilke na institutih na Dunaju. Ker pa pomenja asistentško delovanje na univerzitetnih institutih ob enem poglobljenje strokovne in znanstvene izobrazbe, brez katere tudi industrija ne more pridobivati prvovrstnih moči, pomenja asistentški položaj v Ljubljani naravnost škodo v narodno-gospodarskem oziru.

Prav tako slabo preskrbljeni so v Ljubljani profesorji, predstojniki institutov, ki prejemajo na primer le eno štirinajstinko onega, kar dobivajo na enaki stopinji stoječi profesorji na Švedskem, od koder pravkar prihajam. Kdor je imel priliko opazovati pošteno delo, ki navdušuje vse člane instituta od predstojnika do najmlajšega dijak, mora le obžalovati veliko razliko med storjenim delom in odškodnino za to delo in opozoriti na škodo, katere preti radi tega skupnim narodnim interesom. Se le ko bodo merodajni faktorji in pa celokupna javnost odpomogli temu nedostatku, bodo dijaki in učitelji mogli uresničiti željo, katero sem izrazil v prisrčnem nagovoru na dijak: da izpolnjujejo svojo najvišjo idealno nacionalno dolžnost s tem, da preksrbe svoji domovini znanstveno in tehnično temeljito izobražene kemike, ki bodo v miru skrbeli za materialni napredek narodnega gospodarstva, v vojni pa s svojimi proizvodi napadali sovražnike in branili domovino pred grozotami bodoče vojne.

Procesije. Letošnje procesije na sv. R. T. dan so se vršile po starem običaju v najlepšem redu. Vreme je bilo za procesije naravnost slajno. V soboto ponoči je lahek dež stepel z ljubljanskih ulic nadležni prah, v nedeljo zjutraj pa je zasijalo zopet sonce v jutranji hlad. Procesij se je udeležilo na tisoče pobožnih vernikov, vse hiše po ulicah, kjer so šle procesije, so bile po stari navadi okrašene z mladimi brezami, na oknih pa so povsod gorele sveče. Posebno mnogo je bilo letos belobeleženih otrok, dečkov in deklic, in pogled na dolge vrste kodrastih glav je bil res nekaj lepega in prisrčnega. Splošno so tudi opazili veliko število mož za procesijami, ne samo kmetskih in delavskih, ampak tudi iz vrst inteligence. Ubrano cerkveno petje pri blagoslovih je slavnostno razpoloženje znatno dvigalo, stari vojaki pa so z zadovoljstvom ugotavljali, da so bile vojaške salve res izvrstne. Procesije v stolnici, ki jo je vodil škof dr. Jeglič, so se udeležili zastopniki vseh civilnih in vojaških oblasti z velikim županom dr. Viljemom Baltičem in divizijskim generalom g. Stojanovičem na čelu.

Zvonenje in bobnanje. Na Sv. Rešnjega Telesa dan popoldne je Sokol I. priredil na svojem letnem telovadišču na trgu Tabor, ali kakor ljudje pravijo, na »turškem« Taboru, javno telovadbo. Sokolstvu naklonjeni časopisi poročajo o telovadbi, da je jako dobro

uspela, motilo pa je baje gledalce in telovadce zvonenje v cerkvi Srca Jezusovega. Če je telovadba dobro uspela, ni baš verjetno, da bi bilo telovadce zvonenje posebno motilo. Mnogo bolj kot cerkveno zvonenje po dnevi pa moti celo okolico turškega Tabora bobnanje in trobentanje sokolske godbe, ki ga morajo sosede poslušati pozno v noč. Ko je bila v bližnji vojašnici še naslanjena vojaška godba, se je vadila po dnevi, ne po noči. Poslušati večer za večerom neubrane glasove glasbenih vajencev je mnogo bolj neprijetno za ušesa kakor pa poslušati zvonenje po dnevi, ki se v mestnem hrupu skoro popolnoma izgubi. Vsakovečerni glasbeni kralj, ki prihaja s Tabora, celo utrujenim konjem g. Turka ne da miru, da hrskajo in prskajo kakor v vojski, kaj šele trudnim in zdelanim ljudem, ki bi radi uživali večerni hlad na onih par klopcah, ki jih je občina dala postaviti na Tabor. Kolikor bolj bo Ljubljana rastle, toliko bolj se bo kazalo, kako nesposmetno je napravljati športne prostore sredi mesta. Kdor je telovadec in športnik, ima gotovo zdrave noge in hodi poleti lahko na svoje vaje tudi daleč iz mesta ven.

V stanovanjskih zadevah daje v smislu čl. 29 stan. zakona strankam pojasnila, sprejema prijave in tožbe ter vodi evidenco izpraznjenih stanovanj pisarniški šef stan. sodišča. Stranke naj se torej obračajo izključno nanj. Obenem se opozarja, da v smislu sklepa stanovanjskega sodišča posamezni člani sodišča v stanovanjskih zadevah ne bodo sprejemali strank in dajali pojasnil. Stranke se tudi opozarja, da stanovanjsko sodišče ne sprejema nobene gotovine. V svrhu plačila pristojbin, kakor jih predpisuje čl. 76 stan. zakona, se je otvoril čekovni račun. Položnice so strankam na razpolago pri stan. sodišču v šentpeterski vojašnici (vhod iz Lipičeve ulice) ter na mestnem magistratu (Gospodarski urad, soba št. 12).

Poučno in pevsko potovanje pevskega zbora obdržanih učiteljskih. Poročali smo že, da priredi pevski zbor obdržanih učiteljskih takoj po sklepu šolskega leta pod vodstvom prof. E. Adamiča poučno in pevsko potovanje v Hrvaško Primorje in sicer v Baker, Kraljevo, Crikvenico, Senj, Rab, Krk in Sušak. V svrhu kritja potovalnih stroškov je veliki župan ljubljanske oblasti pevskega zbora z odlokom od 27. maja št. 6895 dovolil nabiralni dan, ki se vrši danes. Ker so taka poučna potovanja zlasti za učiteljski naraščaj velike važnosti in izrednega vzgojnega pomena, dijaki-učiteljskiški pa so po ogromni večini otroci neimovitih roditeljev, priporočamo nabiralce E. Adamičevega pevskega zbora dobrohotni darežljivosti našega občinstva.

Promenadni koncert godbe Dravske divizije bo danes ob 17.30 v Zvezdi. Spored: 1. Zajc: Carovnica, ouvertura; 2. Gleisner: Potpourri iz Wagnerjevih oper; 3. Muhvič: Srb. Slovenec i Hrvat; 4. Strauss: Netopir.

Mestno kopališče na Ljubljani se odpre v nedeljo 14. junija ob 8 zjutraj.

Mestno tržno nadzorstvo je zadnje čase pregledovalo mleko po večih mlekarjih in krajih, kjer se prodaja in dovaža, ter doglajalo, da so nekatere prodajalke mleko ali posnele ali pa zalile z vodo. Pregled mleka se nadaljuje. Vse one prodajalke, ki so prodajale pokvarjeno mleko, so ovadene sodišču. Občinstvo se opozarja, da pusti lahko brezplačno preizkusiti sumljivo ali slabo mleko pri mestnem tržnem nadzorstvu na Vodnikovem trgu.

kupite naj-
ugodnejše pri

Obleke

Jos. Rojina
Ljubljana

Iz štajerske.

Sv. Krištof nad Laškem. Prav malo je povedal dopisnik v »Jutru« dne 11. t. m. v tolažbo naši občini, ko trdi, da je veliki župan določil za gerenta osebo, ki bo lahk o opravljala svoj posel brezplačno in ne bo izrabljala občine niti toliko kot prejšnji župan s svojo plačo. — Malo bo hvalen gerent dopisniku za dopis v »Jutru«. — Zakaj pa potem hoče gerent, da mu veliki župan določi plačo, seveda višjo kakor jo je imel popred župan? Ali je res, ali ni? Odgovorite! Da bi lahk o gerent opravljal županske posle brezplačno, te je res. Saj je od države plačan, a časa ima dovolj, sicer bi ne bil postal gerent. Čemu se potem poteguje za višjo plačo pri občini? Sicer bi bil pa moral dopisnik v »Jutru« že kaj pametnega povedati na naš zadnji dopis v »Slovenec«, na katerega ne more ničesar reči če se ne kregati z resnico. Odtod tako puhlica v »Jutru«. Zato pa pričakujemo, da bo sedaj gerent svojo zahtevo po plači umaknil še danes.

Samomor. V Remšniku blizu Brezna se je ustrelil veleposestnik Ivan Dobnik. Dobnik je bil že več let ločen in je bil pred kratkim obsojen na plačilo vzdrževalnine za nezakonskega otroka. Ta obsodba ga je tako pekla, da se je udal pijaci in samomor storil najbrže v popolni pijanosti. Našli so ga v krvi v njegovem stanovanju. Naložili so ga takoj na voz, da ga prepeljejo v državno bolnišnico v Mariboru, pa jim je spotoma radi izkrvavitve umrl. Sodnija je uvedla preiskavo.

IZ MARIBORA.

SDS-ari v Mariboru snubijo Nemce. Ko je slovenska večina mariborskega občinskega sveta v skupni seji dne 20. maja sklenila, da se pensionira več nemških magistratnih uradnikov in nastavljenec, je poslala demokratska skupina takoj po seji svojega zaupnika k nemškemu velikašem z »zaupnim« poročilom, kaj se je v seji dogajalo. Dasiravno so SDS-ari predlagali znani paragraf v pragmatiki za mestne uslužbenke, po katerem ne more noben Nemec — če se tudi popolnoma priuči slovenščini — biti mestni uslužbenec, vendar so SDS-ari govorili Nemcem drugače. Isto je glede pensioniranja posameznih Nemcev. SDS-ari se laskejo Nemcem, češ, da niso za odpust Nemcev, ampak da so se »klerikalci« in narodni socialisti v zaupni seji slovenske večine najbolj zavzemali, da se Nemce nažene iz magistrata. To je grda igra! Na eni strani hočejo biti zagriti orjunaši-nacionalisti, — po svojih somišljenikih v obč. svetu so zahtevali, da se v novo pragmatiko dene paragraf proti Nemcem, v tajni seji slovenske večine zahtevajo odstranitev nemških magistratnih nastavljenec — na drugi strani pa za hrbtno dirjajo k voditeljem Nemcev in jim govorijo: Vidite, taki so »klerikalci«, a mi SDS-ari smo za vas! SDS-ari želijo za prihodnje volitve kompromis z Nemci. Tako se suče cela igra v Mariboru! Lepega dne bomo videli, kako se bodo na posebnem demokratsko-nemškem banketu pozdravljali: dr. Lipold, dr. Kupnik, dr. Šnuderl, dr. Orosel, dr. Koderman, dr. Mühleisen, dr. Kukevec, Glaser. Slava onim, ki so pomagali skovati blok Nemcev in SDS-arjev v Mariboru! Bomo videli, kaj še vse pride iz te moke...

Na deški meščanski šoli so izpiti za zasedne učence v ponedeljek in v torek dne 22. in 23. junija t. l. Kolek na prošnji 5 Din, za rešitev je priložil kolek za 40 Din. Privatni izpiti se morejo polagati v istem terminu za največ dva razreda.

Klub kat. akademičnega starešinstva priredi v nedeljo za člane in po članih vpeljane goste družaben izlet k sv. Urbanu. Zbirališče ob sedmih v Samostanski ulici pred zavodom šolskih sester. Sv. maša bo pri sv. Urbanu. Tovariši in prijatelji — točno in v obilnem številu na svidenje!

Vsem, ki ljubijo naše Pohorje, bi rad povedal, da skušamo letos urediti naš hladen, prijeten studenček sv. Antona. Kapelica je razrušena, brez sv. znamenja, ki bi ga bilo še mogoče spoznati, kaj da je. Studenček je odprt, vse mogoče mečejo ljudje notri, vleči se moraš v blato, da dosežeš curek vode, ki teče po zanemarjenem žlebu. Aljažev klub v Mariboru naj stopi v stik z odborom SPD v Mariboru, pa naj nam v soglasju napravi ta tam nekaj priprostega, a ljubkega. Vsi bomo hvaležni! — Pohorski izletnik.

Preložitve dobrodelne loterije doma ubogih. Srečkanje dobrodelne loterije Doma ubogih, ki bi se imelo vršiti dne 10. junija, je bilo preloženo na 1. januar 1926. Vzrok preložitve je ta, da je bil za razprodajo srečk odmerjen prekratek čas, radi česar se ni moglo razprodati dovolj srečk. Vendar pa je treba z veseljem ugotoviti, da obširnost, zlasti nižji in srednji sloji, prav pridno kupujejo srečke, in sicer čimdalje bolj. Mi ponovno najtopleje priporočamo to loterijo in pozivamo tudi premožne kroge, da se klicu bratoljubja izdatnejše odzovejo.

Sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 5. junija 1925 se je pripeljalo 356 svinj in ena koza, cene so bile sledeče: Mladi prešči 5—6 tednov stari komad Din 45—95, 7—9 tednov stari komad Din 100—150, 3—4 mesece stari komad Din 225—300, 5—7 mesecev stari komad Din 350—425, 8—10 mesecev stari komad Din 625—750, 1 leto stari komad Din 1000—1300;

Gledališka umetnost.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI.

DRAMA.

Začetek ob 20 zvečer.

Sobota, 13. junija: ROKA ROKO UMIJE, OBE OBRAZ. Red F.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Sobota, 13. junija: GLUMACI. CVETICE MALE IDE. Red A.

Nedelja, 14. junija: Zaprt.

Ponedeljek, 15. junija: NIZAVA. Poslovilni večer baritonista N. Cvejiča. Izven.

Drevi je v dramatični predstavi v tej sezoni sicer se vprizori za red F španska komedija za lutke »Roka roko umije, obe obraze«. S to predstavo so dobili vsi abonenti v dramo s dvoletnim predstavljenjem.

V ponedeljek 15. junija je v naši operi poslovilni večer priljubljene baritonista Nikola Cvejiča, ki odhaja na nov angažma v Zagreb. G. Cvejič nastopi v operi »Nizava« in sicer v vlogi gospodarja Sebastjana, katero vlogo šteje g. pevec med svoje najboljše. Predstava se vrši kot izven.

Matineja dramatične šole se vrši v nedeljo ob pol 11 dopoldne v dramskem gledališču. Spored je zelo pester in se bodo recitirale pesnitve Shakespeara, Zupaniča, Wildgansa, Wedekinda. V drugem delu nastopijo gojenci v ritmičnih študijah prof. Vlčka, ki so nad vse zanimive in posebno za ljubljansko občinstvo novost, ker nudijo vpogled v to panogo umetnosti. Predprodaja vstopnic pri dnevnih blagajni v operi. Cene so znatno znižane, da je omogočen vstop najširšim slojem.

Turneja ljubljanske drame po Sloveniji. Del osebja ljubljanske drame priredi tekom letošnjih poletnih umetniških turneje po nekaterih krajih Slovenije in bo igral med drugim v Ptuj, Murski Soboti, Dolnji Lendavi, Gornji Radgani, Ljutomeru, Dravogradu, Prevaljah, Guštajnu, Slovenjgradcu,

1 kg žive teže Din 12—14.50, 1 kg mrtve teže Din 15—17.50. Prodalo se je 199 komadov.

IZ CELJA.

15 letnico svoje ustanovitve obhaja telovadni odsek »Orel« v St. Pavlu pri Preboldu dne 14. t. m. Pripravljeni smo, da bodo vsi prijatelji našega mladinskega gibanja poleteli v nedeljo popoldne v lepo savinjsko dolino, da se tam ob nastopu in veselju naše mladine naučijo novega življenja in obenem z obilno udeležbo podajo našim fantom dokaz hvaležnosti za njihov trud in delo.

Posledice zadnjih poplav se poznajo na našem trgu posebno po tem, da je v poslednjem času popolnoma izginil krompir lanske letine. Kmetje v okolici, katerim je zadnja poplava odnesla celotno setev, so bili prisiljeni svoje poslednje zaloge krompirja porabiti v ta namen, da so nanovo nasadili opustošena polja. Pri tem so seveda prizadete najbolj one revne družine, ki si morajo kupovati dnevno svoja živila. Novi krompir pa stane Din 10 za kg.

Kmetje v okolici Celja si že željno želijo blagodejnejega dežja. Kakor je bilo preje povzročeno ogromno škodo po preobilici padavin in direktnih poplav, tako grozi sedaj še suša, da bo tako poleg kmeta občutno udarjeno celotno prebivalstvo. Soparnim in vročim dnevom sledijo prav hladni dnevi in skoroda mrzli večeri in take noči, oblake pa, ki se v takih dnevih zbirajo na obzorju, pa razžene sever. Ako bi prišel v kratkem dež, ki bi poživil polja, bi imeli kmetje lepo žetev, drugače bo za kmeta žalostno, ker davkov ne pobere nobene suša. In davki so ogromni!

IZ PTUJA.

Smrtna avtomobilska nezgoda. V noč od torka na sredo je peljal ptujski mesar Karol Weissenstein s tovornim avtomobilom Ignacija Windischja iz Ptuja teleta v Ljutomer. Pri Ivankovih je začel avto na hudem ovinku drseti in se je eno kolo zelo upognilo. Vendar sta s šoferjem vožnjo nadaljevala. Ko se pa Weissensteinu vožnja le ni zdela posebno varna, je skočil z vozila, da gre peš ob njem. V tistem hipu je zavozil avto v jarek, se prebrnil in pokopal Weissensteina pod se. Weissensteinu je zlomilo hrbtenico in je obležal na mestu mrtev. Mož je bil šele 25 let star in le par tednov poročen.

Iz Prekmurja.

Nova maša. 19. julija t. l. bo v Črensovcih prvič daroval sv. mašo bogoslovec misijonske družbe g. Jožef Godina iz D. Bistrice.

Državna realna gimnazija v Murski Soboti. Vpisovanje v prvi razred se bo vršilo dne 29. t. m. od 10—12 in 30. t. m. od 8—10 dop. v pisarni ravnateljstva. Sprejemni izpiti se bodo vršili 30. t. m. od 10 dalje. —Soboška gimnazija bi morala s prihodnjim šolskim letom dobiti že VII. razred, kakor pa čujemo, se VII. razred še ne bo otvoril, ker zanj ni po zakonu določenega števila dijakov. Kam se bodo obrnili jeseni letošnji šestolci, nihče ne vpraša, le starši gledajo z veliko skrbjo v bodočnost svojih sinov. Merodajni krogi bi pač lahko prihranili to bridko skrb ubogim staršem. Večje kulturne in narodne škode pač ne more nihče storiti slovenskemu Benjaminu-Prekmurju, kakor je oviranje zdravega razvoja murskosoboške gimnazije.

»Szabadság«, glasilo bivšega madžarskega poslanca Hartnerja, v zadnjem času čimdalje bolj napada vse, kar je slovenskega. Vse naredbe, bodisi civilnih, vojaških ali cerkvenih oblasti, tolmači v duhu nacionalnega šovinizma, samo da lahko hujša državljane madžarske narodnosti. V binkoštni številki se je ta list sirovo obregnul tudi ob g. škofa Karlina, ker je ustavil madžarske pridige v Murski So-

boti. »Szabadság« je temu posvetil uvodni članek, v katerem trdi, da Madžari v Prekmurju ne morejo opravljati svojih verskih dolžnosti. Nedopustno je, kako se v članku potvarja in zavija resnica ter vedoma hujša ljudstvo. Ne trdi namreč, da samo soboški, marveč da vsi prekmurški Madžari ne morejo opravljati svojih verskih dolžnosti. Resnica pa je, da se v vseh cerkvah v Prekmurju, kjer žive Madžari, pridiga in moli v madžarskem jeziku, ker nekateri duhovniki niti drugega jezika ne znajo. Kako pa je v Soboti? Soboti je bila in je popolnoma slovenska; kar je Madžarov, so izraeliti in le ena ali dve družini sta katoliški, oziroma luteranski. »Szabadság« je menda že popolnoma pozabil kako so Madžari do nedavno sistematično gojili svoj šovinizem tudi v cerkvi. V Lendavi, kamor je prihajalo do 3000 slovenskih vernikov, se do 1. 1924. ni čula slovenska beseda. Ravnotako tudi v Dubrovniku in v večjih mešanih farah. Otroci v čisto slovenskih farah so morali pri ranih mašah madžarski peti! »Novine«, iz katerih to posnemamo, pravijo, da bi lahko navedle še nešteto takih primerov. Z Madžari v Prekmurju se danes ne ravna tako kakor so Madžari ravnali svojčas s Slovenci. Slovenci pa so danes le prišli do svojih človeških pravic, katere bi jim pa »Szabadság«, oziroma njegovi gospodarji, še danes radi prikrajševali.

Iz ostale Jugoslavije.

Italijanski monitor v Novem Sadu. V torek je priplul v Novi Sad italijanski monitor »Del Greco«. Ladja je odplula 6. aprila iz Brindisi in je preko Soluna in Carigrada priplula v Donavo, kjer se je ustavila v Belgradu, sedaj pa je prišla v Novi Sad.

Deportacija jugoslovanskega komunista. Kakor poročajo jugoslovanski ameriški listi, je vlada Združenih držav odredila, da se deportira jugoslovanski komunist Borislav Staneković, ki je bil v »Zajedničarju« širil komunistično propagando.

Tragičen slučaj izseljeniške usode. Čikaška »Tribuna« poroča o tragični usodi hrvatske izseljeniške družine Božaničeve. Zivela je v mestu West Frankfort, Ill., v poštenem delu in največji medsebojni ljubazni. Srečo je kalika le ženina bolezen — jetika. Mož Djuro Božanič je žrtvoval vse svoje prihranke za ženino ozdravitev in jo oddal v neko zdravilišče. Dne 18. marca letos je pa prihrul nad West Frankfort strahoviti vrtnec in ga porušil. Djuro Božanič je hitel reševati svoji hčerki: 4 letno Desanko in 15 mesečno Dušanko. Pri tem je sam našel smrt. Božanič še ni bil pridobil ameriškega državljanstva, so oblasti odredile, da se mora jetična žena z otrokom vred deportirati v staro domovino. Proti temu ni nobene pomoči. Samo dete bo moglo ostati v Ameriki, ker se je takoj oglašilo več družin, da vzamejo Desanko za svojo. Na tem slučaju se vidi vsa krutost ameriških naseljeniških zakonov.

Poštni avtomobilski promet Mostar-Split. V poštne ministritvu pripravljajo upostavo avtomobilskega poštno-poštneškega prometa na progi Mostar-Split.

Novi ravnatelj »Jugoslovanske štampe d. d.« Vodstvo »Jugoslovanske štampe d. d.« in listov »Novosti« in »Zagreber Tagblatt« je poverjeno časnika Josipu Lakatošu v Zagrebu.

Nizke cene zgodnjega sadja v Zagrebu. V Zagrebu so cene zgodnjemu sadju izredno ugodne. Češnje so po 4—8 Din kilogram, najbolj izbrano blago 10 Din. Jagode so po 7 do 12 Din kilogram. Na trg so došle že tudi prve marelice, ki so seveda drage: 30—40 Din kg.

Iz Primorske.

Škof dr. Jos. Srebrnič med goriškimi rojaki. »Goriška Straža« poroča o obisku krškega škofa dr. Josipa Srebrniča med goriškimi rojaki. Dr. Srebrnič se je bil na povratku svetoletnega rimskega romanja ustavil v Gorici, da obišče grob svojega očeta, pri katerem pogrebu ni mogel biti osebno navzoč. Na kolodvoru so sprejeli škofa solkanski dekan Rejec, dr. Brumat in brat Stefan. V nedeljo je dr. Srebrnič daroval sv. mašo v cerkvi sv. Roka na Goriškem, po sv. maši je imel govor, v katerem je opisal svoje vtise v Rimu povodom romanja. V ponedeljek je škof v spremstvu dekanov Rejca in Beleta in par drugih duhovnikov obiskal Sv. goro, popoldne pa Grgar. Ob vsaki priliki je dr. Srebrnič pozival goriške rojake, naj se preko vseh časovnih razmer tem zvesteje oklepajo Rima. Naglasil je, da zgodovina uči, da še nobeno ljudstvo ni bilo osramočeno, ako se niti v temnih urah ni pohujševalo nad Kristusom in njegovo cerkvijo. — V torek zjutraj je škof dr. Srebrnič odpotoval v svojo škofijo na Krk.

Pocostrena gonja proti knez nadškofu dr. Sedeju. Fašistovski časopisje je v zadnjem času podvojilo gonjo proti goriškemu knez nadškofu dr. Sedeju. Ovajajo ga na zgoraj, češ da je avstrijski agent. Napadi izvirajo menda iz nadškofove okolice same.

Obnova Goriške. »Piccolo« prinaša izredno rožnato sliko o gospodarski obnovi Gorice in Goriške. Glede kmetijstva pravni, da je z letošnjim letom doseglo predvojno stanje. Blaga za izvoz je toliko, da mislijo ustanoviti

posebno borzo za češnje in sočivje. Dosegle se je, da se osebnim vlakom priklaplajo posebni vozovi, ki prevažajo sadje, zgodnji krompir, šparglje in drugo novino na Dunaj in na Poljsko. Ti pridelki so vrgli lani Goričanom nad 5 milijonov lir, letos pa pričakujejo, da se ta vsota podvoji. Tudi vinogradništvu se obetajo boljši časi, ker je Jugoslavija v novih trgovinskih dogovorih dovolila uvoz določene količine goriškega vina. Na Goriškem se je dalje uvedlo sajenje tobaka, ki prav dobro uspeva, in zgradi se sladkorna tovarna.

Vprašanje

narodnih poslancev Franjo Žebota, Janeza Štrcina, dr. Franc Kulovca in tovarišev v zadevi napačnega cepiva zoper prešči rdečico.

Gospod minister!

Iz več krajev Slovenije in sicer iz obeh oblasti smo dobili poročila, da je poginilo zadnje tedne mnogo prešči, ki so bili cepljeni zoper kugo-rdečico. Kot vzrok te nesreče se navaja cepljenje z napačnim cepivom, to je s kulturami (serumom) kuge, mesto s kulturami svinjske rdečice. Kakor se je ugotovilo, so v državnem serološkem zavodu v Križevcih, od katerega sb žvinozdravniki v Sloveniji dobili cepivo, zamenjali kulture in tako povzročili pogin velikega števila zdravih in dragocenih prešči. Po zanikarnosti drž. serološkega zavoda je zadela živinorejce v Sloveniji katastrofa, katera bo imela dalekosežne posledice. Ta katastrofa je bila absolutno nepotrebnost in je sama posledica neoprostljive nemarnosti, ki mora vladati v serološkem zavodu v Križevcih. Po poročilih, ki smo jih dobili, je po cepljenju v par dneh poginilo samo v okraju Krško nad 80, a v okraju Novo mesto okoli 70, v okraju Maribor nad 60 prešči. Samo enemu posestniku v občini Plavč pri Mariboru je vsled napačnega seruma takoj po cepitvi zbolelo na kugi nad 30 svinj, od katerih je večina poginila. Učinek napačnega seruma je strahovit. Cepljene svinje padajo druga za drugo ter poginejo v kratkem času. Najhuje pa je to, da se svinjska kuga sedaj širi od občine do občine.

Informirani smo, da je uradna preiskava ugotovila, da niso bile svinje cepljene s serumom proti rdečici, temveč z bacili kuge. Jasnno je, da je moglo priti do te dalekosežne nesreče samo vsled tega, ker je nekdo v drž. serološkem zavodu v Križevcih p malomarnosti zamenjal serum proti rdečici s kulturo kužnih bacilov. V zavodu morajo vladati res čudne razmere, da je mogoč tak slučaj. Menda je to prvi slučaj take vrste v Evropi sploh! Udarec, ki je vsled te malomarnosti zadela našega kmeta, je tako velik, da je nevarnost, da bo v Sloveniji uničena svinjereja in bo trajalo mnogo let, preden bo sedanja nesreča popravljena. Ne glede na ogromno blagovno škodo, ki jo povzroča taka napaka, moramo imeti pred očmi tudi moralno stran cele zadeve, ki bo sigurno tudi omajala zaupanje kmetijskega prebivalstva do uspešnega cepjenja zoper kužne bolezni, ki se itak le s težavo, kakor vsaka nova reč, utera pot med ljudstvo.

V času, ko se nahaja kmet in sploh vsi živinorejci vsled neznosnih davčnih bremen in vsled splošne gospodarske krize v zelo mučnem položaju, je potrebno, da priskoči vlada težko prizadetim živinorejcem v Sloveniji na pomoč. Državni zavod je povzročil nesrečo, država jo mora tudi popraviti. Vsem prizadetim je povrniti prav vso škodo! Ne samo one na živini, temveč tudi one na hlevih in na izgubi dohodkov! Razširjajočo se kugo je treba v kali zadušiti, sicer bo škoda pri svinjereji v Sloveniji neprecenljiva.

Gorostasna pomota, ki jo je zakrivil drž. serološki zavod v Križevcih, ima pa še druge dalekosežne posledice. Bojimo se namreč, da bodo vsled kuge, ki se je razširila vsled te pomote, sosednje države prepovedale uvoz prešči iz Slovenije in naše države sploh. To bo pomenilo za naše narodno gospodarstvo ogromno škodo.

Vprašamo Vas, gospod minister:

1. Je-li Vam znan slučaj, da so iz drž. serološkega zavoda v Križevcih poslali letošnjo spomlad napačne kulture za cepljenje prešči proti rdečici?

2. Ali ste pripravljeni ugotoviti, koliko znaša škoda, ki je zadela vsled te pomote živinorejce v Sloveniji?

3. Ali hočete odrediti strogo preiskavo kdo je zakrivil te usodopolne pomote?

4. Ali ste že ukrenili vse potrebno, da se širjenje svinjske kuge v kali zaduši?

5. Je-li hočete preskrbeti oškodovanim živinorejcem, katerim je radi malomarnosti drž. zavoda poginila živina, polno odškodnino?

6. Kaj nameravate ukreniti, da radi kuge, ki se je razširila vsled usodopolne pomote s serumom, ne bo trpel izvoz prešči v Sloveniji?

Prosim za nujni pismeni odgovor.

Belgrad, dne 9. junija 1925.

Franjo Žebot l. r., nar. poslanec.

Janez Štrcin l. r., nar. poslanec. — Fr. Kremžar l. r., Stefan Faleš l. r., Fr. Smodej l. r., dr. Gosar l. r., Andrej Bedjanič l. r., J. Vescenjak l. r., J. Brodar l. r., dr. Kulovec l. r., Šiftar Geza l. r., Vlad. Pušenjak l. r., Dušan Serbec l. r., Jos. Škoberne l. r., Sušnik l. r.

Šoštanj, Zalcu, Rogaški Slatini, Radečah in Vranskem. Uprizorjalo se bodo sledeča dela: Vdova Rožinka, Tudi »Golgota«, Andrejev »Misek«, Nicodemi »Scampolo«, Strindberg »Smrti ples«, Halbe »Mladost«, Knoblauch »Faun«. Osebe: Dame: Rogozova, Juvanova, Rakarjeva in Vida, gospodje: Skrbineček, Rogoz, Cesar, Drenovec, Jerman, Smerkolj. Govorjenje se prične že danes. Repertoar za prihodnji teden je naslednji: Sobota, 13. junija: Vransko »Scampolo«, ob 8. — Nedelja 14. junija: Kaplja »Golgota«, ob 8. — Ponedeljek 15. junija: Ptuj »Faun«, ob 8. — Torek 16. junija: Murska Sobotna »Golgota«, ob 8. — Sreda 17. junija: Murska Sobotna »Faun«, ob 8. — Četrtek, 18. junija: Murska Sobotna »Smrti ples«, ob 8. — Petek 19. junija: Ljutomer »Mladost«, ob 8.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU.

Sobota, 13. junija: TOSCA. Ab. A.

Naznanila.

Dr. Ben Ali, znani hipnotizer, ki daje svoje predstave po vseh mestih naše kraljevine, nastopi v Ljubljani v dramskem gledališču in sicer v torek 16 in sredo 17. junija, in ne, kakor je bilo do sedaj javljeno, v ponedeljek in torek. Spored je zelo obsežen in raznovrsten ter je dosegel povsod največje zanimanje s strani občinstva. Predprodaja vstopnic v operi blagajni.

Franciška prosveta. Jutri se želi polnoštevilna udeležba pri procesiji. Zbirališče ob 8 pri glavnem stopnišču. — V sredo ima odbor sejo.

Klub trgovskih akademikov v Ljubljani. Znanja vsemu svojemu p. n. članstvu, da se vrši v nedeljo 21. junija ob 9 dopoldne v salonu pri Mraku, Rimska cesta, IV. redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Navzočnost rednega članstva dolžnost. — Odbor.

Prostovoljno gasilno društvo v Stožicah. Priredi dne 14. junija popoldne javno tombolo z bogatimi dobrotami na vrtu g. Iv. Pečnika (Urbančaku). K obilni udeležbi vabi odbor.

Gospodarstvo.

Državni premogovnik Velenje.

Slab položaj številnih ind. podjetij, s kojih normalnim obratovanjem je tesno združen tudi obstoj in razvoj velenjskega premogovnika, ima za slednjega radi občutnega restringiranja naročil premoga težke posledice, ki se kažejo v rastoči nezaposlenosti tukajšnjega delavstva ter postopnem obubošanju okraja, čegar pridobitni sloji so umevno zavisni od procvita rudnika. — Med ukrepi v zaščito domače industrije premoga je predvsem omeniti nove železniško-tarifne določbe za prevoz premoga z uvedbo izjemnega in direktnega tarifiranja, kar znatno znižuje poprejšnjo vozarino, ki je bila zelo draga ravno vsled dotedanje klasi-fikacije premoga in lomljenega tarifiranja. Efekt navedenih tarifnih olajšav znaša n. pr. pri prevozu našega premoga v Ljubljano po-cenitev za Din 180.—, v Maribor za Din 200.—, v Zagreb za Din 190.— itd. za 10 tonski vagon, kar pada na vsak način močno in karkil. — V teku je tudi odprava, oziroma vsaj izdatno znižanje dovlačnine, ki znaša od nakladališča v škalah po industrijskem tiru do prve po-staje v Pesjem Din 85.— za 10 tonski vagon. Uprava premogovnika je vrhu tega v svrhu pridržanja dosedanjih in pridobitve novih od-jemalcev premoga znižala cene istemu do skrajne meje možnosti in uvedla s 1. aprilom t. l. za prodajo Velenjskega premoga v tu-zemstvu sledeče originalne cene: lignit Din 17, kosovec Din 14.50, drobn premog Din 13.50, zdrob Din 12.50 in prah Din 2.—. Na zgoraj obrazložene momente opozarjamo javnost in pripominjamo, da je vsled velike zaloge pre-moga upravi mogoče strankam vsak čas po-streči s poljubno množino res dobrega, suhega premoga, katerega kurilna vrednost in pa nizka cena dajeta istemu v času potrebnega vsestranskega štedenja gotovo prednost pred drugimi, nerazmerno dražjimi vrstami pre-moga. — Apeliramo obenem tudi na mero-dajne faktorje pri drž. in javnih ustanovah, da upoštevajo pri nabavkah premoga prven-stvenost istih iz domačega, tudi državnega podjetja, da se zamore vzdržati neprekinjeno obratovanje največjega državnega rudnika v Sloveniji in prepreči nadaljna redukcija obra-ta, ki bi imela v gospodarskem in socialnem oziru nepopravljive zle posledice. — Dočim v lastni domovini ni skoro pravega razumevanja za prosperiteto državnega premogovnika, ka-kor so isto pokazali n. pr. ob času hude kri-ze i privatniki i industrijska podjetja ter dr-žavne in javne ustanove v Češkoslovaški, — je v zadnjem času zaznamovati precejšen po-rast izvoza v Avstrijo, — dokaz —, da naš premog popolnoma odgovarja industrijskim in hišnim potrebam in da konkurira v cenah z istovrstnim inozemskim premogom. Izvozne cene so za lignit Din 17.—, kosovec Din 13.—, drobn premog Din 12.— in zdrob Din 11.—. Dalje ima premogovnik Velenje tudi veliko zalogo izvrstno žgane, strojno napravljene zidne opeke. — V splošnem interesu je torej pričakovati pri oddaji premoga tudi podpore od strani javnosti in se nadejati, da bi bilo pri količkah dobri volji pomagano i interesom rudnika i tukajšnjega delavstva, ki je vsled nedelavnih dni v naravnost obupnem gnot-nem položaju, nasprotno pa bi se z nizkimi prodajnimi cenami premoga in tarifnimi olajšavami okoristila tudi industrijska podjetja in privatniki. — Naročila in dobave se vršijo lahko direktno potom Direkcije drž. rudnika Velenje v smislu predpisov Zakona o drž. Računovodstvu ali pa potom glavnega raz-pečevalca: Prometnega zavoda za premog v Ljubljani oziroma njegovega posrednika tv. Oswatitsch & Dejak v Celju.

Cene živine, telet in prašičev dne 12. ju-nija 1925 v Ljubljani: volji debeli za kilogram žive teže 9.75—10 Din, volji rejeni 9—9.50, volji za vprego po sposobnosti 8—0, krave rejene 7 do 8, krave klobasarice 3—3.50, telice rejene 7—8, bikli težji debeli 8—9, bikli rejeni 7—8, teleta težja debela 12—12.50, teleta rejena 11 do 11.50, prašiči debeli 13—14, prašiči peršur-tarji 12—13, prašiči zaklani 17—18, teleta za-klana 16.50—17, banaški špeharji 17—17.50. Cene goveje živine so ostale neizpremenjene izvzemši dobro rejene in debele živine za katero je sedaj več povpraševanja in se toraj lažje in dražji proda. Cene teletom so neko-liko nazadovale kakor vsako leto ta čas. Le-tos pa vlada v tem oziru še nenavadna stag-nacija. Cene prašičem pa so postale bolj čvr-ste. Posebnih sprememb pa ni pričakovati.

Naša zunanja trgovina v prvem tro-mesečju 1925. Dosedaj so bili objavljeni po-datki o izvozu iz naše države v prvih štirih mesecih letos. Kakor posnemamo iz belgraj-skih listov, je izdelana tudi statistika uvoza za prve tri mesece letos. — V prvih treh me-secih letos je znašal uvoz 315.763 ton v vred-nosti 2.128.395.296 dinarjev napram 277.147 ton v vrednosti 2.226.378.256 dinarjev v zad-njem tromesečju lani. Iz tega je razvidno, da je dvig dinarja v januarju letos zelo favorizi-ral uvoz. Uvoz je po količini narasel, po vrednosti pa neznatno (za ca 100 milijonov di-narjev) popustil, kar je v zvezi z višjo vred-nostjo dinarja. — Ker je izvoz v prvih treh mesecih letos dosegel 1.016.968 ton v vredno-sti 2.273.481.137 dinarjev, je bila bilanca naše zunanje trgovine za prve tri mesece letos aktivna za 145.084.841 dinarjev.

Nacionalizacija tvrdke Eisler & Ortlieb. Iz Sarajeva javljajo, da je upisana v Travniku v trgovski register tvrdka »Krivaja«, ki je stvorjena z nacionalizacijo zgoraj omenjene družbe. Aport te družbe je cenjen na 90 milijonov dinarjev. Država dobi 93.000 delnic novega podjetja, tvrdka Eisler & Ortlieb pa 266.395 delnic. Neznaten del delnic dobe drugi interesenti.

Žetveni izgledi v severno ameriških Zdru-ženih državah. Kakor javljajo iz Washingtona, cenijo uradno letošnje žetev pšenice v sever-no-ameriških Združenih državah na 404 mi-lijone bušlov (bušl je nekaj čez 27 kg) napram 590 milijonem lani. Kakor izgleda, bo letoš-nja žetev izredno slaba, tako slabe žetve ne pomnijo 12 let nazaj.

Somborska produktna borza. Občni zbor somborske produktne berze se vrši 14. t. m.

Izvozna živina se carini tudi v Ljubljani. Po novi naredbi se more živina name-njena za izvoz cariniti tudi pri ljubljanski cari-narni.

BORZA.

Dne 12. junija 1925.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.775 (13.925), Italija 2.28 (2.31), London 250.59 (283.59), Newyork 57.62 (58.42), Pariz 2.815 (2.865), Praga 1.7080 (1.7320), Dunaj 8.14 (8.26), Curih 11.23 (11.33).

Curih. Belgrad 8.85, Pešta 0.007250, Berlin 122.70, Italija 20.35, London 25.08, Newyork 515.10, Pariz 24.95, Praga 15.275, Dunaj 72.62, Bukarešt 2.40, Sofija 3.775.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.33, Kodanj 133.60, London 34.48, Milan 28.01, Newyork 709.35, Pariz 34.27, Varšava 136.10. — Valute: dolarji 706.10, francoski frank 34.15, lira 28.05, dinar 12.27, češkoslovaška krona 20.995.

Praga. Devize: Lira 133.75, Zagreb 58.75, Pa-riz 163.25, London 164.05, Newyork 83.75.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7 odst. inv. pos. 61—62.50, vojna odškodnina 194 (den.), Celjska posojilnica 200—205 (zaklj. 200), Lj. kreditna 225—235, Merkantilna 100—108, Prašedionna 798—805, Kreditni zavod 185—195, Strojne tovarne 134 (bl.), Trbovlje 345—355, Vevče 100—112, Nihag 50 (den.), Stavbna dr. 265—280, 4 in pol odst. zastavni listi 20 (den.), 4 in pol odst. kom. zadolžnice 20 (den.).

Zagreb. Hrv. eskomptna 104—105, Kreditna, Zagreb 105—108, Hipotekarna 57.50—58, Jugoban-ka 100—101, Prašedionna 800—805, Slavenska 70—71, Lj. kreditna 252—253, Eksploatacija 36—37, Se-čerana 530—545, Gutmann 360, Slavonija 42—43, Trbovlje 370, Vevče 105, 7 odst. drž. inv. pos. 60, vojna odškodnina 198—202.

Dunaj. Efekti: Zivnostenska 7.66, Alpine 29.6, Grelnitz 13.7, Trbovlje 41.9, Hrv. eskomptna 11.9, Leykam 14.9, Hrv.-slav. hipobanka 6.6, Avstrijske tvornice za dušik 18.2, Gutmann 42.5, Mundus 8.9, Slavonija 4.95.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Hrasovi krliji, od 40 cm prem. naprej, I. in II. vrsta, fco nakl. postaja 3 vag., zaklj. 600; bukovne parjene deske, 27—100, od 2.50 m, obrobijene, I. in II. vrsta, fco meja 1080 (den.); bukovna drva, 1 m dolž, suha, fco meja 25 (den.); čreslo, suho, v ovovih, fco nakl. postaja 38 (bl.). — Žito in poljski pridejliki: Pšenica Rosafé, par. Postojna trans. 465 (bl.); pše-nica avstralska, par. Postojna trans. 455 (bl.); otrobi pšenični, juta vreče, fco Ljubljana 200 (bl.); ječmen, orig., srbski, 60 kg, fco Ljubljana 325 (bl.); koruza, fco okolica Vinkovci 205 (bl.).

Cerkveni vestnik.

SPORED

procesije Sv. R. T. v mestni župniji sv. Jakoba v nedeljo, dne 14. junija 1925:

Ob 8 slovesna sv. maša. Takoj po sv. maši se začne pomikati procesija po temle redu: 1. Sale-zijanski gojenci na Rakovniku z zastavo. 2. Osnovna šola na Prulah. 3. Osnovna in meščanska šola pri sv. Jakobu. 4. Zupno bandero. Za njim: a) moški, b) ženske. 5. Dekliška Marijina družba z zastavo. 6. Marijina družba žena z banderom. 7. Drugo žen-stvo s svečami. 8. Dve mali banderici, za njimi: a) belooblečeni otroci s svečami, b) deklice, ki po-tresajo. 9. Narodne noše. 10. Salezijanska godba. 11. Orli. 12. Pevci. 13. Duhovščina z Najsvetejšim. 14. Dostojanstveniki. 15. Kongregacija žal. Matere božje.

Procesija gre čez šentjakobski most, po Bre-gu, Starem trgu, Sv. Florijana ulici, Karloški ce-sti, po Privozu na Prulah in na Sv. Jakoba trg.

Sodalitas ss. C. J. za Mežiško dolino ima svo-je mesečno zborovanje na Prevaljah dne 17. junija. Sobotaje iz sosednih dekanij se uljudno vabijo. Za-četek ob pol desetih.

Orlovski vestnik.

Triglavski orlovski tabor na Jesenicah s pro-slavo 15 letnice kot I. okrožje 14. junija. Spored: Telovadna skušnja ob pol 8 zjutraj. Ob 9 zbira-lišče k sprevidu. Ob pol 10 spredel k sv. maši. Po sv. maši tabor na telovadišču. Ob pol 4 javna te-lovadb. Po telovadbi koncert. Vabimo vse naše prijatelje iz celega okraja, zlasti vabimo narodne noše. Priglasijo naj se za udeležbo in kosila pri-odeših v svojih krajih, oziroma pri preč. g. žup-niku vsaj do četrtka. Polovična vožnja dovoljena. Vsak udeležene kupi na vstopni postaji celo vo-zno karto, žigosano z mokrim dnevnim postajnim žigom. Karta velja v zvezi s potrdilom, ki ga do-be na mestu prireditve, tudi za vožnjo nazaj. Pridite vsi v obilnem številu, pokažite, da simpatizirate z našo mladino. Bog živil! — Odbor.

Knjige in revije.

»Vrtec in »Angelček« št. 11—12. S to dvojno številko je letnik 1925 zaključen. Dobe se pa še vse številke letošnjega Vrtca in Angelčka. Vrtec 1925 stane Din 10, Angelček 1925 Din 6; pridnim učencem za sklep šolskega leta lepo darilo. Po-zeje se bodo dobili tudi vezani izvozi obeh listov letnika 1925. — Prihodnji letnik 1925—26 se začne s septembrom in se bo končal s šolskim letom; lista bosta izšla devetkrat (do sedaj šestkrat) na leto; zato je bilo treba dvigniti naročnino, ki je pa še vedno zelo nizka. V letu 1925—26 bosta stala Vrtec in Angelček skupaj Din 22, Angelček sam pa Din 8. Naročnino sprejema upravništvo Vrtca v Ljubljani, Sv. Petra cesta 80, vse spise pa ured-ništvo Vrtca, Rova, p. Radomlje.

»Slovenski učitelj.« Izšla je 6. letošnja števil-ka tega zbornika. V članku »Kino — za in proti« vidimo dobre preudarke o solnčni in senčni strani filmskih predstav. Kino uvažajo že v šole, zato je važno, da je javnost, posebno pa starši, o tem na-jasnem. — Učiteljica Angela Grčarjeva opozarja na šolske izlete, ki so važen učni in vzgojni pripo-moček. Da imajo taki izleti zaželjene uspehe in da jim tudi starši ne morejo oporekati, navaja pisate-ljica razne dobre pripomočke. — Dr. Fran Jeré je predložil sestavek o vzgoji otroka v osebnost ter omenja obsežno sodbo psihiatra dr. Liertra. Ta čl-anek naj dobro pregledajo starši, v njem bodo na-šli, kaj ovira in kaj pospešuje miren razvoj otroka. — Iz življenjepisa o pok. prof. dr. A. Medvedu opazimo, kako je imenovan znal ceniti dobrega osnovnošolskega učitelja in kako pomenljiv je nje-

gov govor »Slava vrlenu učitelju«. — V listku o Ostrovskiju, ustanovitelju ruske drame, spoznamo mnogo posebnosti iz ruskega življenja, kakšne na-d-loge se zajedajo med ljudi in kako menjavajo svoja čustva. Dobro je očitana rak-rana družinskega do-spotizma, koliko kvare napravlja trmoglavost go-spodarjeva in kako to vpliva na druge. Socialisti imajo tu dovolj gradiva za poskušnjo svojih idej, vidijo pa tudi sredstvo, ki lahko marsikaj razmak-ne, to je dobra dramatika. — Razne poučne stva-ri obsega v listu oddelek o kulturi, književnosti in stanovski kroniki. — List stane letno samo 80 Din in se naroča pri upravništvu v Ljubljani, Jenkova ulica št. 6.

»Ženski svet.« Glasilo slovenskega ženskega dobrodelnega društva v Trstu. — »Ženski svet« iz-haja sedaj v okroglo 8000 izvodih. Tolikega uspe-ha doslej še ni dosegel noben jugoslovanski žen-ski list.

Turistika in sport.

Prvenstvena tekma Bačka (Subotica) : Ilirija. Jutri ob 17.45, igrišče Ilirije. Predtekma Ilirija rez, : Primorje rez. ob 16.30. Moštvo JAD Bačke, prvake subotičke nogometne podzveze, ki nastopi jutri v prvenstveni tekmi proti našemu prvaku Iliriji, je dospelo večerj dopoldne v Ljubljano. Danes si ogleda Bled in Vinigar ter se povrne zvečer zopet v Ljubljano. Trije igralci I. moštva dosepejo iz Su-botice šele tekoma današnjega dne, tako da bo na-stopila Bačka jutri s popolnim moštvom, dočim je morala igrati v Zagrebu proti Haški z nekoliko rezervami. Slika moštva je razstavljena v izložbi trgovine Magdič. Tribunski sedeži se izdajajo v predprodaji pri trvdki Gorec po nižjih cenah. V predprodaji se dobe nadalje navadna stojšča, do-čim se znižane dijaške in mladinske vstopnice iz-dajajo le pri dnevnih blagajnah. Do dijaških vstop-nic imajo pravico tudi verificirani nogometaši proti predložitvi podzvezne izkaznice.

Rezultati lahkoatletkega meetinga SK Ilirije dne 11. junija: (Udeleženi klubi: Ilirija, Primorje, LASK (Ljubljana), HASK, Marathon, Policijski SK, ASK, Makabi (Zagreb). 100 m: 1. Valtrič (Pr) 11.4 sek., 2. Modec (Hask), 3. Plehaty (Hask). — 400 m: 1. Valtrič 52.8, 2. Rosenkranz (Hask), 3. Boranič (Marat). — 1000 m: 1. Ferkovič (Hask) 2 min. 46.3, 2. Hoffmann (Hask), 3. Roth (Il). — 5000 m: 1. Slapničar (Lask) 17:32.4, 2. Kumar (Mar). — Sta-feta 200 plus 200 plus 400 plus 800 plus 1500 m: 1. Hask 8:48, 2. Ilirija 8:59. — Skok v višino: 1. Zgaga (Mar) 173 cm, 2. Jakupič (Hask) 170, 3. Jam-nicky (Hask) 165 cm. — Skok v daljavo: 1. Zgaga 601 cm, 2. Schlesinger (Mak) 590, 3. Stepišnik (Il) 586 cm. — Skolob palici: 1. Ferkovič (Hask) 320, 2. Kovačič (Ask) 300 cm, 3. Gregorka (Il) 300 cm. — Koplje: 1. Gašpar (Ask) 47.03 m, 2. Orehek (Il) 46.78, 3. Narančič (Polie) 45.53 m. — Disk: 1. Zo-ralja (Polie) 36.24 m, 2. Plehaty (Hask) 34.81 m, 3. Bratulič (Polie) 34.28. — Kladiivo: 1. Zupan (Il) 33.20 m, 2. Gašpar 29.44, 3. Vodišek (Il) 23.14 m. — Zanimanje občinstva razmeroma znatno; aranž-ma tekme v splošnem dober, vendar treba v pri-hodnje publiko na vsak način o rezultatih točno obveščati, oziroma sploh obveščati. Rezultati se v splošnem lahko označijo kot povoljni, lahkoatleti za-enkrat še niso dosegli svoje najbolje forme. Med ljubljanskimi udeleženci sta manjkala Držaj (Il) in Perpar (Pr).

Nogomet. Drugo kolo podzveznih pokalnih tek-em je končalo z rezultati: LASK : Ilirija 4 : 0, Hermes : Primorje 6 : 3. Ilirija je postavila proti LASKU rezervo, ki fizično ni bila dorasla v dobri formi se nahajajočim akademikom. — Hermes je podal prav dobro, v vseh delih moštva izglajena in ambiciozno igro ter zmagal popolnoma zaslu-ženo.

Bačka (Subotica), jutrišnji protivnik našega prvaka Ilirije, je zmagal nad HASKom v Zagrebu z 2 : 1.

Zahvale.

Invalidi in sport. Vso dobo po svetovni vojni ni prišlo do tega, da bi se invalidi pojavili na sportnem polju kot v nedeljo 7. junija in sicer na kolesarski dirki pri klubu »Sava«. Dirkalno je 7 dirkačev invalidov, t. j. 4 s podkolensko protezo, 3 pa z nadkolensko protezo, ki so obnovo naravnost iznenadili in so gledalci vsakemu dirkaču aplavdirali. Ob tej priliki je bilo zapaziti, da med invalidi vlada vroča zavest, da so kljubovali vsem vojniim grozotam, pretrpeli neznosne muke, a sedaj hočejo postati vredni člani šlovske družbe. Upa-mo, da se jim polagoma zacelijo rane, zadete od udarcev bridke usode, da v njihovih srcih požene nova kal, ki jim bo osveščila spomin na pozabljeni sport v šlovske družbi in obnovila bratsko ljube-zen. Invalidi dirkači tem potom izrekamo najto-plejšo zahvalo celokupnemu odboru kluba »Sava« za izkazano nam naklonjenost. — Fr. Preša, in-valid.

Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov za Slovenijo se tem potom najlepše zahvaljuje g. A. Majcenu, hotel Sekovanič na Bledu, za nakazano ustanovnino in priporoča svojim članom obilen poset njegovega hotela.

Ljubezen in zlato.

109

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

Njegovo življenje je bilo nad vse zdravo in naravno. K počitku se je podal zgo-daj in spal kakor dete, z dnevom pa je bil zopet pokonci. Dasi je vedno imel delo in tisoč malenkosti, ki so ga vabile, ne da bi kričale, ni bil nikdar preobložen z delom. Vzlic temu so bili časi, ko nista bila z De-do preveč ponosna, da ne bi ob času počit-ka po sedemdesetih, osemdesetih milijah v sedlu priznala, da sta trudna. Včasih, ka-dar se mu je nabralo nekoliko denarja, in je bilo vreme ugodno, sta zajezdila konja in jezdila daleč čez dolino obdajajočega hriba v druge doline. Ko se je znočilo, sta se ustavila pri prvi ugodni farmi ali vasi, drugo jutro pa sta odjezdila dalje brez go-tovega naërta, samo nadaljujoč ježo dan za dnevom, dokler ni pošel denar in sta se morala vrniti. Na takih izletih sta odšla z doma za teden do deset dni ali dva tedna, nekoč celo tri tedne. Neki dan, ko se jima je preveč dobro godilo, sta celo naredila naërt, da pojezdita do Daylightovega rojst-nega doma v vzhodnem Oregonu in se spo-toma ustavita v Dedinem rojstnem kraju v Siskiyou. Tisočkrat ju je navdajala vsa ra-dost pričakovanja, ko sta razmišljala o po-drobnem veselju te velike prigode.

Ko sta se neki dan ustavila na pošti v Glen Ellenu, ju je pozdravil kovač.

»Čuj, Daylight,« je dejal, »neki mlad človek po imenu Slosson, ti pošilja pozdra-ve. Vozil se je tod skozi z avtom na potu v Santa Roso. Vprašal me je, ali ne bivaš ne-kje tu okoli, a njegovi družbi se je preveč mudilo. Tako pošilja pozdrave z naročilom, naj povem, da se je ravnal po tvojem na-svetu in da še dalje pobija svoje rekorde.«

Daylight je že davno povedal Dedi o onem dogodljaju.

»Slosson?« je razmišljal. »Slosson? To mora biti tisti metalec kladiiva. Dvakrat mi je potisnil roko dol, ta mladi poba.« Zdajci se je okrenil k Dedi. »Ti, samo dvanaest milj je do Santa Rose in konji so spočiti.«

Uganila je, kaj je imel v mislih in kaj so dovoljno oznanjale pomežikujoče njego-ve oči in abotno, dečasto rezanje, pa se je nasmehnila in prikimala.

»Vzameva bližnjico po dolini Bennett,« je rekel. »Je mnogo bližje.«

Enkrat v Santa Rosi ni bilo težko naj-ti Slossona. Ustavil se je z družbo v hotelu Oberlin, kjer je Daylight našel mladega metalca kladiiva v pisarni.

»Poglejte, sin moj,« se je oglasil Day-light, kakor hitro mu je predstavil Dedi, »prišel sem, da se zopet enkrat poskusiva v tisti igri z roko. Pripraven prostor tukaj.«

Slosson se je nasmejal in sprejel po-nudbo. Postavila sta se drug drugemu na-

sproti, s komolci desnic vprta na mizo. Slossonova roka je bila kmalu potisnjena nazaj in nizdol.

»Prvi človek ste, ki se mu je to po sre-čilo,« je dejal. »Poskusiva še enkrat.«

»Gotovo,« je odgovoril Daylight. »In ne pozabite, sin moj, da ste vi prvi človek, ki ste mojo potisnili dol. Radi tega sem jo danes mahnil za vami.«

Zopet sta sklenila roki in zopet se je Slossonova roka udala. Bil je širokoplečat mlad orjak s silnimi mišicami, najmanj za glavo večji od Daylighta; odkrito je priznal svojo nevoljo in ga povabil na tretjo po-skušnjo. To pot je napel vse sile in za tre-nutek je bil izid dvomljiv. Zardelega obraza in s stisnjenimi zobmi se je ustavljal na-sprotnikovi moči, dokler niso pokajoče nje-gove mišice odrekle. Kakor razstrel mu je zrak buknil iz napetih pljuč, ko je prema-gan odjenjal, in roka mu je ohlapno zdrk-nila nizdol.

»Premočni ste za mene,« je priznal. »Upam samo, da se ne boste umešali v me-tanje kladiiva.«

Daylight se je nasmehnil in zmajal z glavo.

»Lahko se pogodiiva in vsak ostane pri svojem. Vi se držite metanja kladiiva, jaz pa bom še dalje potiskal roke nizdol.«

Vendar Slosson ni hotel sprejeti po-raza.

»Čujte,« je zaklical, ko sta se Daylight in Deda na konjih pripravljala na odhod,

»Čujte — ali vam je prav, če vas prihodnje leto poiščem? Še enkrat bi se rad poskusil z vami.«

»Gotovo, sin moj. Vsak čas ste dobro-došli, akoravno vas pošteno opozorim, da boste morali še večje sile napeti. Vežbati se boste morali, kajti jaz sedaj orjem, se-kam drva in krotim konje.«

Domov grede je Deda zdajpazdaj slišala, kako se njeni dečaki mož radostno heheta. Ko sta vrh razvodja Bennettske do-line ustavila konje, da opazujeta solnčni zahod, je zajezdil poleg nje in jo oklenil okrog pasa.

»Ženska mala,« je rekel, »gotovo si ti odgovorna za vse to. In jaz prepuščam tvoji sodbi, ali je ves denar stvarstva vreden to-liko kakor roka, kot je tale, ko se oklepa ljubke male ženke.«

Med vsemi veselji v novem življenju mu je bila Deda največje. Več kot enkrat ji je povedal, da je celo življenje imel strah pred ljubeznijo, samo radi tega, da je na koncu prišel do spoznanja, da je ljubezen največja reč na svetu. Onadva nista samo dobro spadala skupaj, ampak sta si tudi ob prihodu na rančo izbrala najboljšo zemljo, kjer je njuna ljubezen mogla prospevati. Ne oziraje se na knjige in glasovir je njo pre-vevala neka zdrava preprostost in ljubezen do prostega zraka in narave, dočim je bil Daylight v vsaki svoji mišici bistveno člo-vek prostega zraka.

(Dalje sledi)

UNDERWOOD

pri Lud. Baraga, Ljubljana
Selenburgova ul. 6/1. Telefon šte. 950.

UNDERWOOD

Ekonom

vešč slov. in nemškega jezika, išče mesta na kako veleposredstvo. - Ponudbe pod »Takoj« 3848 upravi lista.

Išče se POSTREZNICA (hišna) za dopoldanske ure. Naslov v upravi »Slovenec« pod šte. 3866. Išče se tudi PERICA za pranje perila.

Išče se GOSPODIČNA 25—40 let, ki je zmožna prevzeti v skrbno vodstvo dobro vpeljano trgovino z mešanim blagom na deželi. Potrebna je primerna kavicija. - Prijave pod »Zanesljiva« št. 3799 upravi lista.

Sprejemem takoj krojaškega pomočnika za veliko in boljše delo — za stalno. Stanovanje in hrana v hiši. Ivan Stupica, krojaški mojster, DOB pri Domžalah. 3818

Sprejme se več prvovrstnih, dobro izvežbanih

krojaških pomočnikov za konfekcijsko delo. Vprašati: Konfekcijska tovarna FRAN DERENDA & Komp., Ljubljana, Emonska cesta 8.

Kočijaž samski, vajen kočijskih in jezdskih konj v vozu in pod sedlom, doslužen kavalerist, ne išče. Plača 600 Din mesečno, obleka in vsa oskrba. Le taki prosilci, ki niso piljači udani pridejo v poštev. - Ponudbe pod: »Trezen kočijaž« št. 3812 upravi lista.

KDO BI POSODIL mladi dami za kratko dobo 15.000 Din in tako pomagal iz usodepolne krize? Sigurno jamstvo. - Cenj. ponudbe na upravo »Slovenec« pod: »Rešitev« šte. 3865.

Kje je žeganje v nedeljo?

Na VIČU seveda, ker sem videl, da pripravljajo PETRIČEVA v Rožni dolini šarkelje, kraklje, bob, prešičke in drugo, kar bodo pose tniki po nizkih cenah ob zvokih dom. godbe, lahko zauživali. Vrtna restavracija bo že ob 5. uri zjutraj odprta. 3844

NAJBOLJŠA REKLAMA so oglaš v »Slovenec«.

Prodajo se gozd. parcele v velikosti od 6 do 30 orolov, približno 6 km od postaje. - Vprašanja na Anton KOBLIZEK, Poljane. 3854

Drva za kurjavo

(odrezki od žage) po zmerni ceni, dokler traja zaloga, se dobe pri Ivanu ŠIŠKA, parketna tovarna - Metelkova ulica 4, Ljubljana. 3359

Hlodi

amrekov ali jelovih od 3 do 7 m dolžine, se kupijo v vsaki množini. - Ponudbe za zdrav in suh les franco vagon ali za svež les franco žaga z navedbo cene in množine na Konzervno tovarno GLOBUS d. d., Vrhnika pri Ljubljani. 3486

Kupijo se bukove, hrastove in kostane DOGE in žagane. Proda se 500 litrov BRINOVA in 3 VRVI za zvonove. Za odgovor 2 Din priložiti pod: »BRINOVEC« na upravo lista. 3789

Slike. Zamenjam okoli 50 velikih slik (fotografij) iz Afrike iz misijonarskih potovanj, za zbirko ZNAMK. - Cenj. ponudbe pod »MISIJONAR« na upravo »Slovenec«.

Naprodaj je HIŠA

v lepem kraju, podobna mali vili, na Bledu, zraven ceste, s pohištvo ali brez, ter s krasnim vrtom. BLED — REČICA 53. 3862

OTROŠKI VOZIČEK

in kočara na stojaču, naprodaj. - Naslov v upravi 3861.

Barako priprav. za vsako obrt, ob prometni cesti, prodam. - Naslov pove uprava »Slovenec« pod šte. 3845.

PRODAM 3 do 4 vagone hrastovega LESA debelina 30—90 cm. - Franc KLEMENČIČ - Loke št. 111, Trbovlje L. 3846

Gostilna Ahacjeva cesta št. 5, ima krasen vrt; to čisti najboljša vina iz krških gor, Gadove peč, bizelska in ormoška, hladno pivo. Dobe se vedno gorka in mrzla jedila. Abonenti se sprejemajo na hrano po 20 Din dnevno za kosilo in večerjo. - Za obisk se priporoča Anton MAYER, gostilničar. 3847

Posestvo tik mariborskega parka, hišica z 2 sobama, hlev, 5 orolov sadonosnika in vinograda, 2 hosti, proda Julka DONACI, Nasipna ulica 22, Pobrežje pri Mariboru. Cena 85.000 Din. 3839

Pes dober čuvaj (7 mesecev star), se ceno prod. - Dunajska cesta šte. 36, levo. 3840

Kroj. šival. stroj

»GRITZNER«, jamčeno nov, cena 2500 dinarjev; PRODA ALEŠ JAKLIČ, Ravniki 15, p. št. Rupert, Dolenjsko.

Pristni naravni MALINOVEC z najboljšim sladkorjem vkuhan v steklenicah in sodečkih na drobno in veliko nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

Portland-cement

samo prvovrstno blago, v vsaki množini, v sodih in juta-vrečah, nudi po najnižji tovarniški ceni TOVARNA CEMENTA, ZIDAN MOST.

JERMENA ZA CEPE gože, biče (gajzle), tržasko bičevnike, različne krtače, motvoz (špaço) in pasove (gurtne), dreto in perilne vrvi kupite najceneje v veletrgovini

OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

KDO HOČE NAJCENEJE ZIDATI? POZOR! — Nov način zidanja, 30 odst. prihranka, majhne hišice od 20.000 Din kompletno izgotovljene. — Naročajte načrte edino le pri Dragotin Korošec, Rečica ob Paki; pišite po pojasnila, priložite 2.— Din za odgovor. 2960

KUPIM OPREMO za košnjo žita h kosilnemu stroju »Cormik«. Škerjanec, Radomlje.

Po nizki ceni je naprodaj slikarsko orodje šablone in razne barve za slikanje sob in drugih v to stroko spadajočih stvari. — Vodnikov trg, baraka.

HIŠO

zidam in dam parcelo za skupaj 60.000 Din — 2 sobi in kuhinja, kleti in pralnica, na Poljanski cesti. - Naslov v upravi lista pod št. 3850.

Ponikluje se

dele koles, avtomobilov, otroških vozičkov, zdravniške instrumente itd. »BISTRA«, DOMŽALE največji galvanizacijski zavod v S. H. S.

Avto prve ital. znamke,

32 HP, elektrika, 6 sedežev, izvrsten in popolnoma zanesljiv voz, v garantirano brezhibnem stanju, z novo gumijo in rezervo, se prod. - Ponudbe pod »Specialna marka« šte. 3834 na upravo »Slovenec«.

Moške klobuke

najnovejših oblik, po najnižjih cenah kupite pri tvrdki

Anica Traun, Maribor, Grajski trg 1.

Primarij dr. Kunst rentgenolog ne ordinira do 1. julija t. l.



WEITZEL Ingenieur Gesellschaft, Komandit. dr.

CENITVE

tehničnih naprav industrijskih podjetij in poslopij vseh vrst in za vse namene.

STROKOVNA MNENJA

in interesno zastopstvo vseh vrst, za vse namene, zaupne izjave in ustanovitve

STROJI

Sodelovanjem naših oddelkov I. in II. najboljše zvezel! Zato dobave vseh strojev in naprav. — Prezidave. — Načrti. — Stavbeno vodstvo.

Radebeul-Dresden (Deutschland).

na drobno in veliko

nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

na drobno in veliko

nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

na drobno in veliko

nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

na drobno in veliko

nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

na drobno in veliko

nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

na drobno in veliko

nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

na drobno in veliko

nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

na drobno in veliko

nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

na drobno in veliko

nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

na drobno in veliko

nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

na drobno in veliko

nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

na drobno in veliko

nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

na drobno in veliko

nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

na drobno in veliko

nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

na drobno in veliko

nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

na drobno in veliko

nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

Čitajte in širite »Slovenec«

KOPALNE

obleke, plašči, čevlji, brisače v največji izbiri pri C. J. HAMANN Ljubljana, Mestni trg 8

Velenjski premog

po izredno nizkih cenah

dobavlja:

Direkcija državnega rudnika Velenje

in glavni razpečevalec Promet. zavod za premog, Ljubljana (isti tudi potom posrednika tv. OSWATITSCH & DEJAK, CELJE).

Na zalogi tudi velika množina zidne opeke.

OPALOGRAFSKE ORIGINAL. Fixat, Preservat, barva POTREBŠČINE po znižanih cenah dobavlja: FRANC BAR, LJUBLJANA, CANKARJEVO NABR. 5

Ad šte. 12.971/25, ref. IX.

Razglas

ofertalne licitacije za tlakovanje prostora pred carinskimi skladišči na glavnem kolodvoru ter za tlakovanje in asfaltiranje Miklošičeve ceste v Ljubljani.

Mestna občina ljubljanska razpisuje na podlagi rešenja gospoda Ministra Financ, C. br. 21.763/25 ter oziraje se na zakon o kaldrmini z dne 31. decembra 1911., nadalje z ozirom na zakon o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910 (z izpremembam in dopolnili z dne 27. junija 1921, 22. januarja 1922 in 22. maja 1922) ofertalno licitacijo za prevzem naslednjih del in dobav.

a) tlakovanje prostora pred carinskimi skladišči na glavnem kolodvoru v Ljubljani z regularnimi kockami in povezniki (iz granita, odnosno enakovrednega materiala) v površini 2781 m²; nadalje tlakovanje strmega dela Miklošičeve ceste istotako z regularnimi kockami in povezniki v površini 700 m²;

b) asfaltiranje (s komprimiranim asfaltom) ravnega dela Miklošičeve ceste (6290 m²), z dobavo in polaganjem potrebnih uvoznih ter širokih ravnih in zavojnih robnikov.

Ponudnikom je dano na prosto voljo, da predlože oferto tudi za eno samo izmed navedenih dveh točk a) in b).

Podatke, pojasnila in ofertne pripomočke dobivajo zainteresenti pri mestnem gradbenem uradu v Ljubljani, Lingarjeva ulica št. 1.

Ponudbe, opremljene s takšno marko za 100 Din, morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenici dne 10. julija 1925 v zapečatenem zavitku z zunanjo oznako: »Ponudba za prevzem tlakovalnih in asfalterskih del ob carinskih skladiščih in na Miklošičevi cesti v Ljubljani« in sicer neposredno v roke predsedniku licitacijske komisije med 10. in 11. uro. Licitacija se bo vršila isti dan ob 11. uri v mestnem gradbenem uradu v Ljubljani.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da v celoti in brez pogoja pristoji na gradbene pogoje, ter mora položiti kavcijo 5% (ali 10%, ako je tuj državljan) ponujene vsote. Kavcija se mora položiti pri mestni blagajni ljubljanski (Šolski drevored 2) do 10. ure dopoldne dne 9. julija 1925, bodisi v gotovini, bodisi v vrednostnih papirjih ali garancijskih pismih, izdanih po denarnem zavodu v smislu čl. 88. zakona o državnem računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24. pravilnika za izvrševanje odredb iz oddelka »B«.

Blagajnične položnice mora ponudnik pokazati predsedniku licitacijske komisije.

Obenem, toda posebej, je treba predložiti predsedniku komisije potrdilo davčnega urada, opremljeno s takšno marko za 20 Din, da so plačani vsi davki, o usposobljenosti za izvrševanje ponujanih del ter uverjenje ministrstva gradjevin o dodelitvi udeleževanja pri ofertalnih licitacijah.

Mestna občina si izrecno pridržuje pravico oddati delo brez ozira na višino ponudene vsote, oziroma vse ponudbe odkloniti brez vsake obveznosti.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi šestdeset dni po licitaciji.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 9. junija 1925.

AFILIRANI ZAVOD: Banke Čehoslovaških legij v Pragi z njenimi 21 podružnicami v Čehoslovaški ter delniško glavnico od Kč 70.000.000.— ter rezerv. fondom od Kč 30.000.000.— ter vlogami nad Kč 800.000.000.—

Obavljata vse bančne posle najkvalitetneje.

Dobrovoljačka banka d. d. v Zagrebu Podružnica Ljubljana

Odgovorni urednik: Viktor Cenčič

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Izdaja konzorcij »Slovenec«